

Презентація результатів дослідження

Участь жінок у прийнятті рішень щодо гуманітарної допомоги та реагування на кризи

Підготовлено в межах проєкту «We-LEAD. Жіноче лідерство в гуманітарних кризах та реагуванні на них: громадянська освіта, розвиток механізмів впливу та адвокація змін», що впроваджується ГО «Будь в курсі» за технічної підтримки ООН Жінки в Україні та за фінансування Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги ООН (WPHF), гнучкого та оперативного інструменту фінансування, що підтримує якісні заходи для підвищення спроможності місцевих жінок у запобіганні конфліктам, реагуванні на кризи та надзвичайні ситуації та використання ключових можливостей миробудівництва.

Ця публікація підготовлена за фінансової підтримки Жіночого фонду миру та гуманітарної допомоги Організації Об'єднаних Націй (WPHF), проте це не означає, що висловлені в ній погляди та вміст є офіційно схваленими або визнаними з боку Організації Об'єднаних Націй.

Зміст

Дизайн дослідження

3

Ключові висновки

7

Результати якісного етапу опитування

13

Загальна ситуація з гуманітарною допомогою та роль жінок

14

Жіноче лідерство в гуманітарному секторі

20

Шляхи вирішення

24

Аналіз учасниць фокус-групи

31

Результати кількісного етапу опитування

39

Залученість жінок до процесів кризового реагування

40

Оцінка впливу жінок на прийняття рішень в сфері гуманітарного реагування

46

Необхідні зміни для збільшення впливу жінок у сфері гуманітарного реагування

52

Необхідні зміни для збільшення впливу жінок у сфері гуманітарного реагування

56

Дизайн дослідження

Якісний етап

- Offline Фокус-групова дискусія з отримувачками гуманітарної допомоги, активістками (N=1).
- Географія місто Дніпро.

Цільова аудиторія фокус-групової дискусії (ФГД):

- Жінки з пріоритетних і вразливих категорій, що мають досвід отримання або надання гуманітарної допомоги.
- Вік від 18 до 60 років, різноманітна представленість за віком.

ФГД проведено як поглиблену сесію для збору інсайтів

Висновки якісного етапу підтверджуються через 8 глибинних інтерв'ю та кількісне опитування.

Дата проведення польових робіт:

27.01.2026

Якісний етап

- Online Експертні глибинні інтерв'ю з представницями БФ, ГО, державного сектору (N=8)
- Географія місто Дніпро, Дніпропетровська область.

Цільова аудиторія глибинних інтерв'ю (ГІ):

- Представники та представниці ключових стейкхолдерних груп, залучених до управління, координації та аналізу гуманітарних процесів.
- Віком від 18 до 60 років, різноманітна представленість за віком.
- Представленість різних рівнів відповідальності, сфери впливу та підходів у гуманітарному реагуванні.

Дати проведення польових робіт:

25.01.2026 – 10.02.2026

Кількісний етап

- Індивідуальні інтерв'ю методом CAWI (Computer-Assisted Web Interviewing) – тривалістю до 15 хвилин.
- Географія Дніпропетровська область, міста з населенням 50 тис+.

Цільова аудиторія кількісного онлайн-опитування:

- Жінки.
- Віком 18-55+ років.
- Мешканки міст Дніпропетровської області з населенням 50 тис+ за винятком населених пунктів розташованих у районах проведення воєнних (бойових) дій, або які перебувають у тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні).

Розмір вибірки: 309 респонденток.

Дати проведення польових робіт:

29.01.2026 – 09.02.2026

Методологія побудови та реалізації дослідження

Дослідження поєднує кількісні та якісні підходи:

- **Якісний етап** (ФГД з жінками з вразливих груп та глибинні інтерв'ю зі стейкгольдерами) дозволяє зрозуміти, як досліджувані явища виглядають на практиці:
 - Через ФГД досліджуються досвід пошуку інформації, отримання або організації допомоги, шляхи взаємодії з гуманітарними та державними структурами, а також уявлення жінок про існуючий порядок прийняття рішень.
 - Глибинні інтерв'ю зі стейкгольдерами (представницями ОМС, ГО, БФ, координаторками гуманітарних програм) дозволяють співставити досвід жінок із реальними управлінськими та координаційними процесами у гуманітарному секторі. Цей етап дає змогу зрозуміти, як на практиці відбувається планування, координація та прийняття рішень, які формальні та неформальні правила визначають участь жінок, а також яких нормативних актів, процедур або інструментів бракує для їх реального впливу та залучення.

Кількісний етап (CAWI-опитування жінок громади) дозволяє оцінити масштаб і поширеність досліджуваних явищ: частку жінок із різними формами вразливості, рівень їх фактичної залученості до гуманітарного реагування, наявності або відсутності наміру брати активнішу роль, сприйняття поточної ситуації, а також найбільш поширені бар'єри та мотивації.

Таким чином, поєднання кількісних і якісних результатів дозволяє одночасно дослідити наскільки поширеними є ті чи інші проблеми та бар'єри, а також зрозуміти, як саме вони проявляються в реальному житті і через який досвід формуються

Методологія побудови та реалізації дослідження

Інструментарій дослідження:

- Гайд для фокус-групових дискусій, спрямований на виявлення досвіду участі у гуманітарних програмах, бар'єрів та способів залучення, каналів доступу до інформації та бачення ролі жінок у гуманітарному реагуванні.
- Гайд для глибинних інтерв'ю зі стейкголдерами для аналізу управлінських процесів, шляхів впливу на прийняття рішень, механізмів залучення та інституційних обмежень для участі жінок.
- Структурована анкета для CAWI-опитування, для виміру участі, мотивації, оцінки бар'єрів (структурних, соціальних, інформаційних) та ставлення до жіночого лідерства у сфері гуманітарної допомоги.

Методологія побудови та реалізації вибірки кількісного етапу дослідження:

- Вибірка базується на онлайн панелі – інтернет-ресурсі, який дає можливість потенційним респондентам (панелістам) реєструватися та приймати участь в майбутніх дослідженнях.
- Для забезпечення якості Inmind залучає до своєї панелі не тільки добровольців, а запрошує людей, які були відібрані у ході попередніх особистих або телефонних опитувань. Онлайн панель Inmind включає більше 120,000 осіб, що пройшли процедури верифікації.
- Репрезентативність вибірки забезпечена стратифікованим відбором з урахуванням ключових соціально-демографічних параметрів: стать, вік, область проживання та тип населеного пункту. Всередині кожної страти використовується одноступенева випадкова вибірка. Така процедура забезпечує дизайн-ефект вибірки на рівні 1,3.
- Теоретична помилка вибірки дослідження складає 5,7% без урахування дизайн-ефекту.
- Респонденти отримували персоналізовані запрошення, система автоматично контролювала унікальність респондентів, відповідність квоті, а також тривалість заповнення анкети, логічні переходи та фільтри.

Задачі дослідження

Визначити фактичний рівень залучення жінок до процесів прийняття рішень у гуманітарному реагуванні

Проаналізувати специфіку залучення жінок з вразливих груп

Виявити бар'єри участі та системні фактори, що стримують їхню залученість

Проаналізувати взаємодію жінок та органів місцевого самоврядування

Оцінити доступність механізмів впливу для жінок

Сформулювати рекомендації для ОМС та ОГС

Забезпечити даними подальшу розробку Дорожньої карти

Ключові висновки (1)

Залученість жінок до процесів гуманітарного реагування

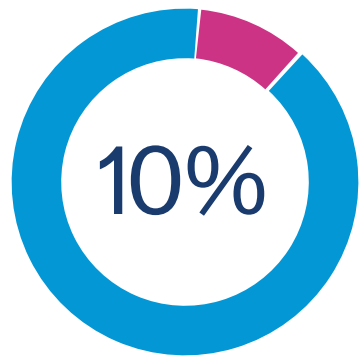
Залученість жінок до гуманітарного реагування висока: близько 60% повідомили, що отримували або надавали допомогу. Водночас лише 10% долучалися до організаційно-координаційних процесів. Переважні форми участі — збори коштів/донати та збір необхідних речей (53%). Жінки з досвідом координації частіше залучені до складніших видів допомоги (освітні активності, психологічна підтримка, супровід).

Майже дві третини опитаних зазначають, що жінки мають можливість висловлювати позицію та впливати на прийняття рішень у гуманітарній сфері.

Жінки, які виконували координаційні функції, брали участь і в більш складних видах допомоги, що потребують спеціалізованих компетенцій: освітні заходи, навчання, психологічна підтримка, супровід у складних життєвих обставинах.

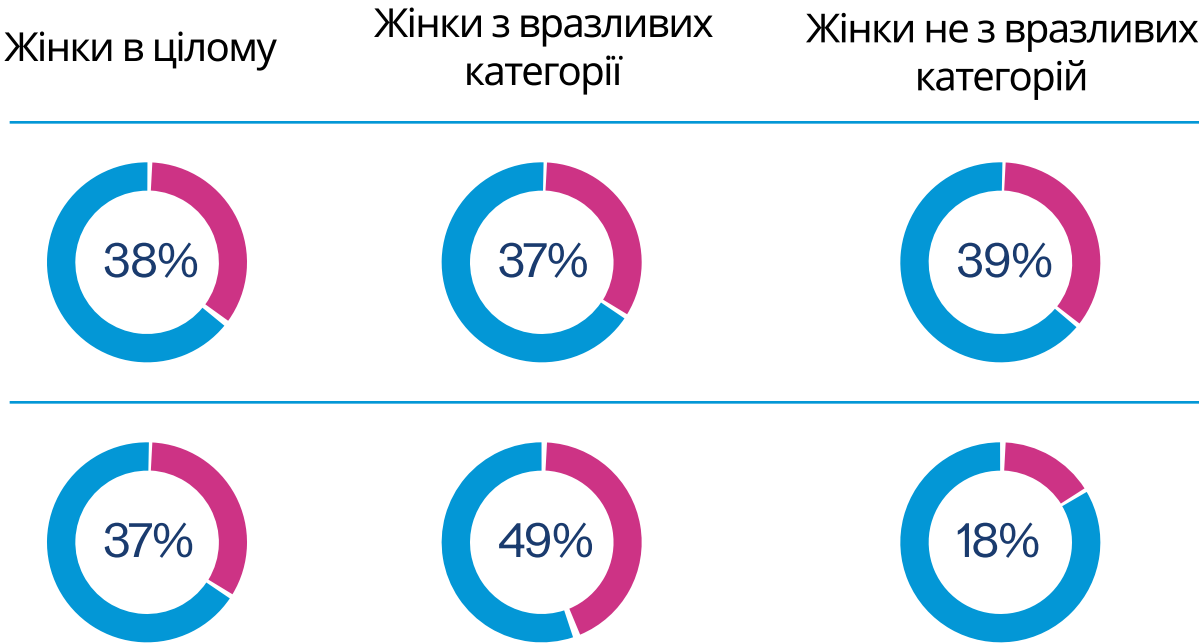
Особливістю залученості жінок із вразливих категорій є поєднання ролей отримувачок і надавачок допомоги. Майже половина з них зазначили, що отримували підтримку, передусім гуманітарну. Водночас частина цих жінок також долучається до надання допомоги іншим, переходячи від ролі реципієнток до активної участі у волонтерській діяльності.

Жінки, які займалися організацією/координацією допомоги

Приймали участь в наданні допомоги

Отримували допомогу

Ключові висновки (2)

Бар'єри участі жінок у прийнятті рішень

Зафіксовано, що рівень декларованої готовності жінок долучатися до процесів ухвалення рішень у сфері гуманітарного реагування є обмеженим: 7% респонденток повідомляють про готовність брати участь, 22% — допускають таку можливість; 44% займають нейтральну позицію, 27% — не готові долучатися.

Серед основних бар'єрів для більш активної участі у прийнятті рішень жінки визначають:

Основні бар'єри активнішої участі респондентки найчастіше пов'язують із:

- 1. особистими чинниками (69%):
 - дефіцит часу
 - нестача знань/навичок
 - невизначеність щодо «точок входу» та алгоритму дій
- 2. організаційними чинниками (44%):
 - обмежена поінформованість про ініціативи та можливості залучення
 - процедурні/бюрократичні перешкоди
 - сприйняття частини ініціатив як «закритих»
- 3. інституційними чинниками (43%):
 - недостатність фінансових ресурсів
 - складнощі взаємодії з органами місцевого самоврядування
 - відчуття низької врахованості жіночих позицій у процесах ухвалення рішень

Як канали/механізми залучення найчастіше згадуються волонтерські практики (57%), жіночі спільноти (49%), державні та місцеві органи влади (41%), робочі групи/наради/координаційні формати (36%).

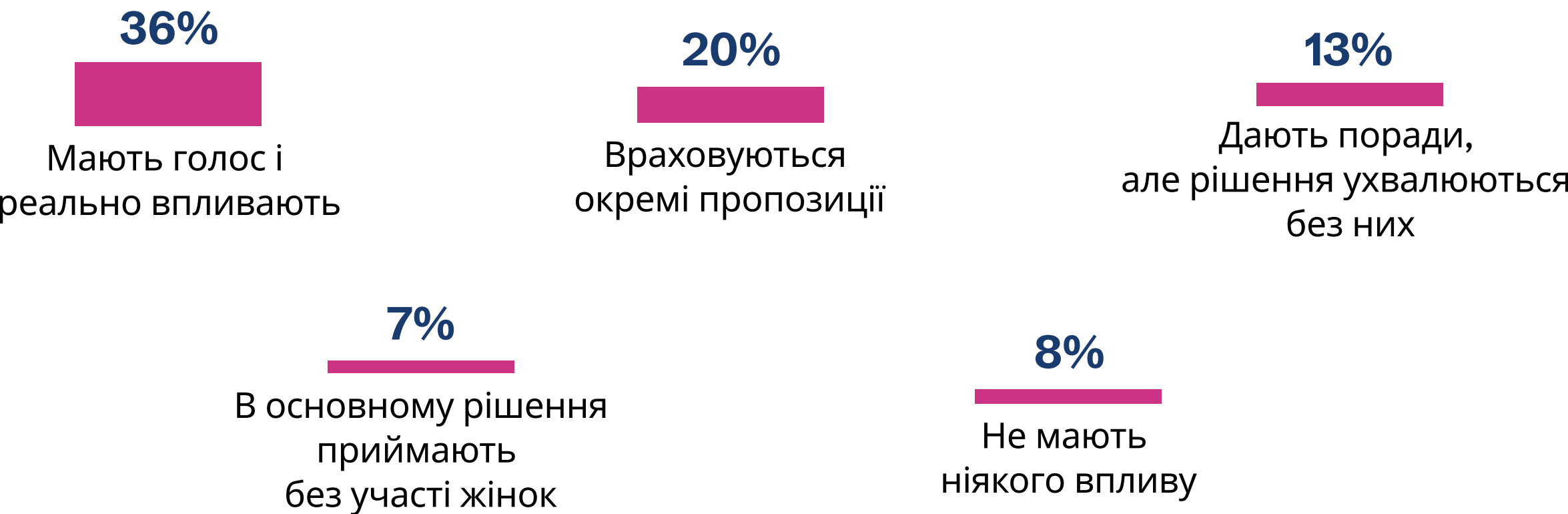
Серед респонденток, які мають досвід організації/координації допомоги, частка згадувань цих механізмів є вищою (66% / 67% / 49% / 44% відповідно).

Ключові висновки (3)

Доступ жінок до механізмів впливу

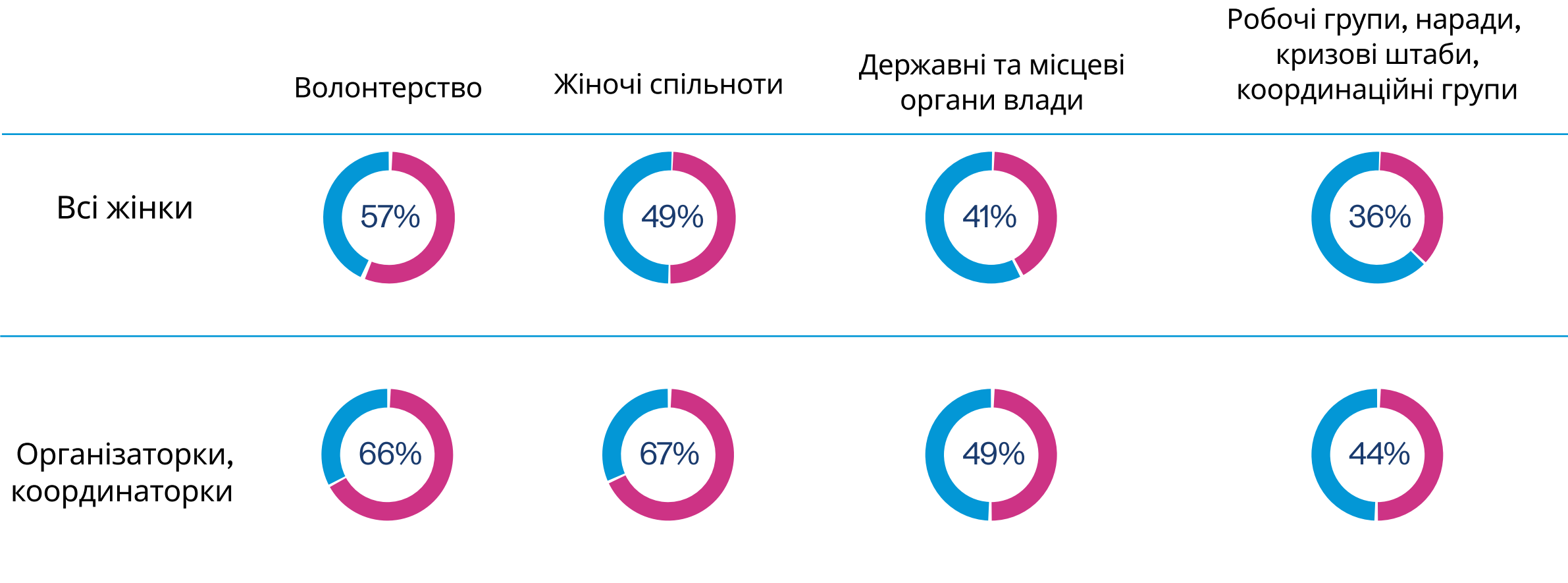
Понад половина опитаних жінок (56%) вважають, що жінки реально впливають на прийняття рішень у сфері гуманітарного реагування (36%) або що враховуються окремі пропозиції (20%). 8% вважають, що жінки не мають жодного впливу на прийняття рішень. Серед жінок, які мали досвід в організації чи координації допомоги, майже дві третини опитаних зазначають, що жінки мають можливість висловлювати позицію та впливати на прийняття рішень у гуманітарній сфер.

Наскільки жінки загалом у вашій громаді впливають на рішення щодо допомоги людям під час війни чи кризи?

Основними механізмами впливу вважають в першу чергу волонтерство та жіночі спільноти. При чому для жінок з організаційно-координаційним досвідом важливість жіночих спільнот як механізму впливу на прийняття рішень вища, ніж для жінок загалом

Через які механізми жінки можуть впливати на рішення у вашій громаді щодо допомоги людям під час війни чи кризи?

Ключові висновки (4)

Взаємодія з органами місцевого самоврядування

Органи місцевого самоврядування займають останнє місце з точки зору організації допомоги, до якої долучались жінки Дніпропетровської області, і поступаються лише наданню допомоги від приватних осіб.

Разом з тим, коли мова заходить про механізми через які жінки можуть впливати на прийняття рішення, то ОМС поступаються волонтерству та впливу через жіночі спільноти.

Для жінок, які мали організаційно-координаційний досвід, більш важливішим виглядає участь в робочих, координаційних групах, офіційних нарадах, кризових штабах, ніж співпраця через ОМС.

Але жінки розуміють, що співпраця з ОМС необхідна і більше половини (52%) вважають, що саме ОМС в першу чергу має надати допомогу жінкам для збільшення їх впливу в сфері гуманітарного реагування

Рекомендації для ОМС та ОГС

- Запровадити прозорі правила залучення представниць ГО до дорадчих/координаційних органів при ОМС (через відкриті конкурси/публічні критерії).
- Розвивати програми лідерства для дівчат і молодих жінок (школа/коледж/ЗВО) з практичними модулями участі у місцевому врядуванні.
- Підвищувати спроможність соціального сектору через конкурентну оплату праці.
- Посилювати сталі формати співпраці ОМС із громадським сектором (регулярні консультації, робочі групи, партнерські механізми).
- Залучати міжнародних донорів для прискорення вирішення питань на місцевому рівні.
- Розвивати мережі «жіночих кіл»/спільнот як інструмент психологічного відновлення.
- Спрощувати бюрократичні та грантові процедури і звітність для малих локальних ініціатив; враховувати попередній досвід лідерок під час взаємодії з донорськими організаціями

Ключові висновки (5)

Для посилення впливу жінок у гуманітарному реагуванні потрібні:

Інформаційні рішення: зрозумілі канали та інструкції «де/як/коли долучатися».

Можливості для комунікації та обміну успішним досвідом із ГО й волонтерами (через неформальні простори спілкування).

Ресурсна підтримка: фінансування або компенсації для залучених до рішень.

Інфраструктурні рішення: сервіси, що вивільняють час (догляд за дітьми, доступ до послуг).

Розвиток компетенцій: практичні навчальні програми з правових, управлінських та фінансових навичок.

Психосоціальна підтримка: групи підтримки та безпечні простори для відновлення ресурсу.

Правова та юридична допомога для кращого розуміння прав, обов’язків і можливостей впливу.

Що потрібно змінити, щоб жінки могли більше впливати на рішення у вашій громаді щодо допомоги людям під час війни чи кризи?

Більше інформації про можливості бути залученими до прийняття рішень	36%
Більше інформації стосовно вже існуючих програм допомоги	31%
Збільшення фінансування, грошової винагороди	29%
Більше варіантів, можливостей для залучення	27%
Покрокова інструкція можливого впливу – де, як саме, коли	27%
Юридичний захист	23%
Тренінги, курси, додаткове навчання	22%
Групи підтримки жінок та взаємодопомоги	22%

Ключові висновки (6)

Допомога, якої очікують жінки

У відповідях респонденток найбільш запитуваними видами підтримки для посилення участі у процесах ухвалення рішень є:

- Створення можливостей для комунікації та обміну практиками між ГО й волонтерами.
- Надання правової/юридичної допомоги для кращого розуміння прав, обов'язків і доступних механізмів впливу.
- Фінансової підтримки/винагороди для залучених до рішень.
- Покрокових інструкцій «як впливати».
- Практичного навчання та груп підтримки.
- Забезпечення можливості догляду за дитиною під час залучення до активностей.

Хто має надавати допомогу жінкам

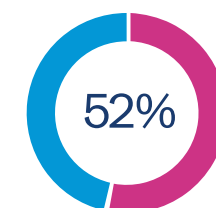
Як основних суб'єктів, відповідальних за надання такої підтримки, респондентки найчастіше визначають місцеву владу/ОМС (орієнтовно кожна друга).

Далі за частотою згадувань — жіночі групи та спільноти, громадські організації, міжнародні фонди/донори (орієнтовно кожна третя).

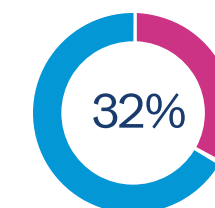
Найрідше згадуються регіональні/обласні та центральні органи влади (орієнтовно кожна п'ята).

Хто має найбільше допомогти, щоб жінки могли більше впливати на рішення у громаді щодо допомоги людям під час війни чи кризи?

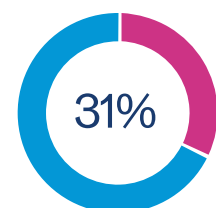
Місцева влада, ОМС

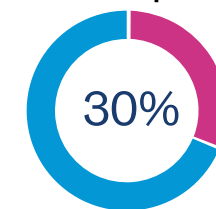
Жіночі групи, спільноти

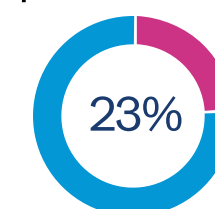
Громадські організації

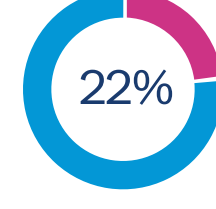
Міжнародні фонди,
донори

Регіональні, обласні
органи влади

Центральні органи влади

Результати якісного етапу опитування

Загальна ситуація з гуманітарною допомогою та роль жінок в гуманітарному секторі

Поточна ситуація в сфері гуманітарної допомоги

(за результатами глибинних інтерв'ю)

За результатами глибинних інтерв'ю респондентки описують гуманітарну допомогу як поєднання кількох основних напрямів:

Матеріальна підтримка	• Продуктові та гігієнічні набори (видача раз на 3 місяці або за запитом). • Зимові набори (ковдри, термоси, обігрівачі). • Одяг та «набори гідності» для жінок.
Грошова допомога та грантові інструменти (ваучери, цільові виплати, гранти на навчання/перекваліфікацію)	• Ваучери на продукти (наприклад, АТБ). • Цільова грошова допомога від міжнародних фондів (UNICEF). • Гранти на навчання та професійну перекваліфікацію (дизайн, швейна справа, водіння).
Психосоціальна та юридична підтримка	• Робота мобільних бригад. • Психологічні консультації. • «Жіночі кола» для відновлення ресурсу. • Організація творчих терапевтичних заходів. • Організація дитячих таборів. • Юридичний супровід. • Допомога у відновленні документів.
Тимчасове житло	• Функціонування шелтерів, соціальних квартир та кризових кімнат для короткострокового або тривалого (до 9 місяців) перебування жінок з дітьми.

Поточна ситуація в сфері гуманітарної допомоги

(за результатами глибинних інтерв'ю)

КЛЮЧОВІ АКТОРИ ТА ВЗАЄМОДІЯ:

Державний сектор	- Обласні та місцеві центри соціальних служб. - Департаменти соціального захисту, які координують роботу та надають послуги за державними стандартами. - Місцеві депутати.
Міжнародні та громадські організації	- Активна участь UNICEF, Save the Children, «Карітас», «Червоний Хрест», SSS. - Локальних фондів («Добра справа», «Світанок діти», «Мартін клуб»).
Механізм реалізації	- Допомога часто базується на меморандумах про співпрацю між ГО, БФ та органами влади. - Наповнення програм часто визначається донорами, тоді як ГО виконують роль посередника між програмами та бенефіціарками.

ЦІЛЬОВІ ГРУПИ (БЕНЕФІЦІАРКИ):

- Внутрішньо переміщені особи (ВПО), особливо ті, що виїхали з зони активних бойових дій.
- Сім'ї у складних життєвих обставинах (СЖО), багатодітні родини, матері-одиначки.
- Жінки, які постраждали від домашнього або гендерно зумовленого насильства (ГЗН)
- Люди з інвалідністю, люди похилого віку та маломобільні громадяни

Поточна ситуація в сфері гуманітарної допомоги

(за результатами глибинних інтерв'ю)

За результатами глибинних інтерв'ю респондентки окреслювали такі ОСНОВНІ ПРОБЛЕМИ ТА ПРОГАЛИНИ у сфері гуманітарної допомоги:

Бюрократія та складність процедур	• Велика кількість довідок для отримання допомоги. • Складні вимоги грантодавців для малих організацій.
Недостатня координація	• Відсутність єдиного обласного центру, який би відстежував дублювання послуг або їхню відсутність у віддалених громадах.
Ресурсне виснаження	• Низькі зарплати в соціальному секторі. • Вигорання персоналу. • Скорочення фінансування деяких програм.
Проблема «третього кроку»	• Відсутність соціального житла для тривалого проживання після виходу з шелтерів, через це вже надана допомога нівелюється.

«Ми як громадські організації раді, що ми допомагаємо владі. А вони раді нам, що ми їм допомагаємо... Громадська організація може анонімно брати, головне — надати послугу.»

(учасниця глибинного інтерв'ю, працівниця регіонального фонду)

Взаємодія з органами місцевого самоврядування (ОМС)

(за результатами глибинних інтерв'ю)

Двостороння залежність та механізми партнерства.	- Взаємодія часто базується на меморандумах про співпрацю, які дають громадським організаціям (ГО) юридичне право доступу до вразливих категорій. - ОМС надають приміщення та інформаційну підтримку через місцеві чати, тоді як ГО та БФ забезпечують оперативну допомогу, яку державна система не може надати через жорсткі рамки та необхідність дотримання процедур
Бюрократія та складність процедур як основний бар'єр	- Активістки зазначають, що робота з державним сектором є виснажливою через надмірну кількість погоджень, які можуть тривати місяцями. - Це змушує ГО шукати приватні ресурси для швидкого вирішення гострих проблем або вирішувати їх за власний кошт.
Пріоритетність «своїх» організацій та відсутність проактивності	- Існує відчуття, що державні ресурси часто спрямовуються на «лояльні» або власні фонди ОМС, що ускладнює отримання підтримки для нових ініціатив. - Місцева влада рідко виступає ініціатором програм, зазвичай лише реагуючи на запити ГО.
Ефективність координаційних рад	Незважаючи на труднощі, колегіальні органи (координаційні ради), де збираються представники поліції, освіти, охорони здоров'я та ГО, оцінюються як дієвий інструмент для вирішення складних кейсів, особливо у сфері протидії насильству.
Вплив особистих якостей лідерок на результат	Успіх взаємодії часто залежить не від налагодженої системи, а від характеру керівниці, її досвіду та здатності відстоювати позицію перед чиновниками (вміння сказати «ні», обґрунтувати бюджет)

Взаємодія з донорами, НГО та фондами

(за результатами глибинних інтерв'ю)

Жінки є основною частиною гуманітарного сектору (в окремих громадських організаціях — до 99% персоналу). Водночас високе емоційне навантаження, нестабільне фінансування та відмінності в оплаті праці між локальними організаціями й міжнародними структурами спричиняють професійне вигорання та відтік кваліфікованих фахівчинь.

Роль ГО як «зв’язуючої ланки»	- Громадський сектор виступає критично важливим посередником між міжнародними донорами, державою та кінцевими бенефіціарками. - ГО часто беруть на себе функції, які державна система не може виконати через юридичні обмеження (наприклад, надання анонімної допомоги або робота з людьми без документів). - Партнерства зазвичай закріплюються через меморандуми про співпрацю.
Спектр допомоги та ресурсна підтримка	- Матеріальна допомога: донори (UNICEF, Save the Children, World Vision та ін.) забезпечують громади продуктами, гігієною, зимовими наборами та «наборами гідності» для жінок. - Професійний розвиток: важливим напрямком є гранти на навчання (водіння, дизайн, швейна справа), що дає жінкам можливість отримати фінансову незалежність.
Основні виклики та бар’єри	- Бюрократизація грантів: складні вимоги до звітності та бюджетів є величезним бар’єром для молодих фондів (вимоги до досвіду 1-2 роки, деталізація «до скріпки»). - Скорочення фінансування: респондентки зазначають, що порівняно з першими роками війни обсяги допомоги зменшуються, а вимоги донорів стають суворішими. - Проблема «входу»: для нових активісток «з вулиці» громадський сектор залишається закритим через складність пошуку інформації та вимоги до фаховості
Комунікація та вплив на рішення	Взаємодія з великими міжнародними донорами (наприклад, UNFPA, UNICEF) оцінюється як якісний діалог: донори часто краще чують на місцях, ніж керівництво, і можуть впливати на державні структури для вирішення проблем

Жіноче лідерство в гуманітарному секторі

Яка ситуація з жіночим лідерством зараз

(за результатами глибинних інтерв'ю)

Жінки-учасниці глибинних інтерв'ю спонтанно не згадують про утиски для проявлення жіночого лідерства.

Поточний стан та представництво

- Жінки є рушійною силою гуманітарного та соціального сектору (від 75% до 99% персоналу в організаціях). Вони поєднують ролі керівниць та виконавиць, відповідаючи за комунікацію, реєстрацію, логістику та психосоціальну підтримку.
- Парадокс статусу: зі зростанням рівня посади або масштабу міста зростає і частка чоловіків на керівних посадах. У малих громадах близько 70% депутатів і керівників становлять жінки, тоді як у великих містах стратегічні рішення та розподіл ресурсів частіше перебувають у сфері відповідальності чоловіків. Водночас учасниці глибинних інтерв'ю не вважають це проблемою чи перешкодою.

Характеристики лідерства та компетенції

Емпатія та чутливість	Жінки краще розуміють базові потреби сімей та дітей, оскільки самі часто перебувають у схожих життєвих обставинах.
Експертність через досвід	Авторитет лідерок у державному секторі часто базується на багаторічному стажі (18–40 років), що дозволяє їм дискутувати з чоловіками-керівниками на рівних.
Стійкість	Жінки «витягують» проєкти навіть в умовах вигорання та фінансової нестабільності.

«Жінкам потрібно доводити, що вона на рівні. Що вона не дівчинка красива, а її думка має вагу.»
(учасниця глибинного інтерв'ю, депутатка та активістка гуманітарного сектору.)

«Жінки зараз рушійна сила, хоча керують нами чоловіки.»
(учасниця глибинного інтерв'ю, працівниця регіонального фонду).

Ключові бар'єри для жіночого лідерства

(за результатами глибинних інтерв'ю)

Бар'єри та перешкоди значною мірою збігаються у висловлюваннях експерток та бенефіціарок гуманітарного сектору.

Подвійне навантаження	- Необхідність поєднувати активізм/роботу з вихованням дітей та побутом. - Брак часу — основна перешкода.
Гендерні стереотипи та дискримінація	Відчуття, що чоловіки-депутати сприймають жінок менш серйозно (одиничне згадування під час інтерв'ю), фокусуючись на власній вигоді («де мене покажуть?»), а не на суті проблеми.
Економічні чинники	Низька оплата праці в соціальній сфері змушує фахівчинь переходити в комерцію або міжнародні ГО, що посилює відтік фахівчинь із державного/локального сектору.
Безпека та страх	У воєнний час жінки побоюються зайвої активності через відсутність відчуття безпеки та можливих негативних наслідків.
Бюрократія	Складні умови для отримання грантів заважають молодим жіночим фондам отримати фінансування. Наприклад, вимоги до досвіду, бюджетів.
Дефіцит юридично-політичної грамотності	Як працювати з владою, лобіювати інтереси, використовувати законні інструменти впливу (наприклад, відвід депутатів).
Низька фінансова грамотність	Не знають як розробляти бізнес-плани, нема навичок грантрайтингу, не знають азів ведення ФОП.
Нестача психологічної підтримки	Необхідна професійна супервізія для запобігання вигоранню.

«Практично все тримається на жінках. У нас у Лізі соціальних працівників — майже всі жінки. Чоловіків залучаємо хіба що як експертів, наприклад юристів.»

(учасниця глибинного інтерв'ю, працівниця громадської організації)

«Проблема — низький престиж і оплата праці. Реалізуються у професії далеко не всі. Кар'єрне зростання для жінок складніше через материнство, переривання кар'єри, подвійне навантаження...»

учасниця глибинного інтерв'ю, працівниця центру соціальної служби)

Точки входу до жіночого лідерства

(за результатами глибинних інтерв'ю)

Волонтерство та «низова» активність	- Більшість учасниць зазначають, що починали участь із волонтерської діяльності або як активні мешканки громад (збір речей, продуктів, організація допомоги). - Для частини опитаних ця діяльність згодом трансформувалася у професійну зайнятість у соціальному/ громадському секторі або участь у представницьких органах.
Освітні гранти та перекваліфікація	- Отримання грантів на навчання респондентки розглядають як чинник зміни професійної траєкторії та підвищення впевненості у власних компетенціях. - Жінки віком 45+ описують соціальну сферу як можливість професійної переорієнтації за умови доступності навчальних програм. - Позитивні кар'єрні зміни, за словами опитаних, сприяють подальшій активності.
Перехід від бенефіціарки до активістки	- Представниці ГО зазначають, що потенційних лідерок часто ідентифікують серед отримувачок допомоги. - Участь у заходах може трансформуватися в організаційну або координаційну роль.
Особисті зв'язки та неформальні канали	Учасниці інтерв'ю вказують на значення особистих контактів, знайомств у громадських організаціях та активності в тематичних онлайн-спільнотах як механізмів залучення.
Раннє формування лідерства	Частина респонденток підтримує ідею запровадження курсів жіночого лідерства у школах, коледжах і ЗВО як інструмент раннього ознайомлення з практиками участі

«Практично все тримається на жінках. У нас у Лізі соціальних працівників — майже всі жінки. Чоловіків залучаємо хіба що як експертів, наприклад юристів.»

(учасниця глибинного інтерв'ю, працівниця громадської організації)

«Проблема — низький престиж і оплата праці. Реалізуються у професії далеко не всі. Кар'єрне зростання для жінок складніше через материнство, переривання кар'єри, подвійне навантаження...»

(учасниця глибинного інтерв'ю, працівниця центру соціальної служби)

Шляхи вирішення

Що робити, щоб посилити жіноче лідерство

(за результатами глибинних інтерв'ю)

Аналіз та шляхи вирішення проблем

Нижче наведено пропозиції, висловлені учасницями глибинних інтерв'ю щодо можливих шляхів посилення жіночого лідерства та участі:

Запровадження квот	• Запровадженню квот на представництво жінок у органах влади, зокрема представниць громадського сектору. • Важливість механізмів моніторингу дотримання таких норм.
Створення координаційних центрів	• Запровадити єдину координаційну функцію на обласному рівні для відстеження гуманітарних потоків з метою уникнення дублювання послуг та покриття віддалених громад.
Лобіювання та адвокація	• Створення спеціальних координаційних груп або «правозахисних штабів» для захисту інтересів ГО перед державними структурами.
Використання впливу донорів	• Залучення міжнародних донорів як інструменту посилення діалогу з державними органами у випадках ігнорування запитів громадськості.

Що робити, щоб посилити жіноче лідерство

(за результатами глибинних інтерв'ю)

Аналіз та шляхи вирішення проблем

Соціальна інфраструктура та підтримка. Основним бар'єром для активності жінок є подвійне навантаження, тому пропонуються такі кроки

Дитячі кімнати та послуги догляду	• Створення просторів при громадських хабах або організаціях, де можна залишити дитину під наглядом під час участі у волонтерській чи освітній.
Грантова підтримка та процедури	• Врахування попереднього досвіду лідерок під час надання грантової підтримки, а не лише формального віку організації. • Спрощення процедур звітності для молодих локальних організацій.

Що робити, щоб посилити жіноче лідерство

(за результатами глибинних інтерв’ю)

Аналіз та шляхи вирішення проблем

Освіта та розвиток компетенцій

Бар’єром для активнішої участі жінок є обмежений доступ до практикоорієнтованого навчання, що формує лідерські, правові та економічні компетенції та необхідні навички для реалізації ініціатив і участі у прийнятті рішень. Учасниці дослідження пропонують:

Практично орієнтоване навчання («за руку»)	- Важливість навчальних програм, що мають прикладний характер. - використання реальних кейсів - ознайомлення з історіями успіху інших громад - проведення навчання в офлайн-форматі
Правова та політична грамотність	- Потреба у розвитку практичних навичок: - підготовки офіційних запитів - роботи з нормативно-правовими документами - використання інструментів громадського впливу (зокрема механізмів підзвітності депутатів)
Економічна незалежність	- Навчання фінансовій грамотності. - Підготовка бізнес-планів. - Залучення міжнародних донорів як інструменту посилення діалогу з державними органами у випадках ігнорування запитів громадськості.
Ранній старт	- Підтримка ідеї раннього ознайомлення дівчат із практиками лідерства. - впровадження курсів жіночого лідерства у школах (9-11 класи), коледжах та закладах вищої освіти - ознайомлення з історіями успіху та практиками громадської участі

«Я б починала зі школи — у 9-11 класах можна вводити курс жіночого лідерства, щоб дівчата знайомляться з прикладами, історіями, практиками»

(учасниця глибинного інтерв’ю, фахівчиня у сфері надання соціальних послуг)

Що робити, щоб посилити жіноче лідерство

(за результатами глибинних інтерв’ю)

Аналіз та шляхи вирішення проблем

Психосоціальне відновлення

Бар’єром для активної участі жінок є емоційне виснаження, стрес та обмежений доступ до психологічної підтримки. Опитані визначають такі напрями:

Групи підтримки та супервізія	Психологічна підтримка не лише для бенефіціарів, а й для самих надавачок допомоги (волонтерок, соціальних працівниць) як спосіб запобігання емоційному вигоранню.
«Жіночі кола»	Створення неформальних просторів для спілкування, де жінки можуть обговорювати власний досвід, тимчасово виходити з ролей «матері» чи «працівниці» та відновлювати емоційний ресурс.

Що робити, щоб посилити жіноче лідерство

(за результатами глибинних інтерв'ю)

Посилення лідерства можливе лише за умови комплексного підходу, де психологічна підтримка та навчання поєднуються з вирішенням базових побутових проблем (догляд за дітьми, житло) та інституційними змінами у владі.

Освітній напрямок та розвиток компетенцій

Практичне навчання «за руку»	Замість загальних теоретичних лекцій необхідно впроваджувати воркшопи та інтерактивні тренінги з конкретними кроками: як писати запити до влади, як посилатися на закони та як не боятися відмов.
Юридично-політична грамотність	- Навчання інструментам лобіювання та адвокації інтересів громадських організацій (ГО). - Розуміння механізмів взаємодії з органами державної влади та використання законних інструментів впливу.
Фінансова та бізнес-грамотність	- Отримання знань щодо ведення підприємницької діяльності. - Навичок фінансового планування.

Інфраструктурна та побутова підтримка

Догляд за дітьми при хабах	- Облаштування дитячих кімнат у громадських просторах. - Послуги «няні на вихідний день» при громадських центрах, для можливості тимчасового догляду за дітьми під час навчання або громадської діяльності жінок.
Соціальне житло («Третій крок»)	Розвиток мережі соціальних гуртожитків або смарт-квартир для тривалого проживання жінок після шелтерів, щоб вони могли зосередитися на роботі та самореалізації, а не лише на вирішенні базових потреб.

Що робити, щоб посилити жіноче лідерство

(за результатами глибинних інтерв'ю)

Психологічне відновлення та менторство.

Учасниці опитування зазначають, що високий рівень психологічного навантаження, відсутність менторської підтримки та обмежений доступ до психологічної допомоги. Вони визначають такі напрями роботи:

Менторство та супровід	Важливо не просто навчати, а супроводжувати жінку до моменту працевлаштування або успішного запуску її проєкту.
Безкоштовний доступ до психологів	На рівні громад забезпечити доступ до професійної психологічної допомоги та ретритів, оскільки висока вартість сесій є бар'єром для багатьох жінок.

Психологічне відновлення та менторство сприяють відновленню ресурсів, подоланню емоційного виснаження та зміцненню впевненості у власних можливостях.

Інституційні зміни та взаємодія

Підвищення престижу соціальної сфери	Гідна оплата праці в державному секторі, щоб фахові жінки-лідерки не переходили в бізнес або міжнародні структури через низькі зарплати.
--------------------------------------	--

Аналіз учасниць фокус-групи

Ключові розділи аналізу (Досвід, Допомога та Ролі)

(за результатами фокус-групової дискусії)

Жінки в Дніпрі вже є основою гуманітарного фронту, але потребують інституційної підтримки (спрощення бюрократії та допомоги з доглядом за дітьми) для переходу від волонтерства до стратегічного лідерства

Профіль учасниць та види допомоги	- Більшість респонденток — жінки з вразливих категорій: ВПО, багатодітні матері, жінки, що доглядають за дітьми з інвалідністю, та пенсіонерки. - Учасниці повідомляють про отримання продуктових і гігієнічних наборів, зимової підтримки (ковдри, термоси, обігрівачі), а також освітніх грантів (курси графічного дизайну, водіння, швейної справи).
Жіночий активізм та точки входу	- Жінки активно переходять від ролі отримувачів допомоги до волонтерства. - Як форми залучення називаються: реєстрація інших отримувачів, рознесення пакунків, допомога літнім людям із заповненням онлайн-заявок. - Координують збори у Viber-групах.
Роль жінок у гуманітарному секторі	- Учасниці зазначають, що в цій сфері переважно працюють жінки, які часто поєднують ролі керівниць та виконавиць. - Вони відповідають за комунікацію, реєстрацію, організацію черг та перевірку документів.
Вплив на прийняття рішень	- Незважаючи на активність, участь жінок в обговоренні потреб громади залишається обмеженою. - Учасниці пояснюють це браком інформації про координаційні групи та складністю долучення до них.

«Висока залученість жінок у гуманітарних програмах. Так, переважно працюють жінки. Вони більше керівниці та виконавиці. Часто поєднують обидві ролі. За реєстрацію людей, перевірку документів, організацію черг, комунікацію...»

(учасниця фокус-групової дискусії, отримувачка гуманітарної допомоги та активістка)

«Зараз живемо скромно, часто доводиться звертатися по гуманітарну допомогу, бо пенсії не вистачає, особливо на ліки.»
(учасниця фокус-групової дискусії, отримувачка гуманітарної допомоги та активістка)

Ключові бар'єри та шляхи вирішення

(за результатами фокус-групової дискусії)

У відповідях учасниць фокус-групи окреслено такі ключові бар'єри:

Ключові бар'єри для лідерства	• Дефіцит часу через подвійне навантаження, поєднання оплачуваної роботи та побутових обов'язки. • Догляд за малими дітьми за відсутності можливості залишити їх з кимось, а також вплив повітряних тривог і відключень електроенергії. • Суттєвим бар'єром є бюрократія (велика кількість довідок) та складність додзвонитися на гарячі лінії.
Економічна самодостатність як пріоритет	• Найвищу оцінку отримали програми, що надають «вудку, а не рибу» — гранти на перекваліфікацію, які дають жінкам шанс змінити життя та стати фінансово незалежними.

Рекомендації щодо підсилення впливу

Інфраструктура	• Створити при хабах простори, де можна тимчасово залишити дитину на час волонтерства або навчання (формат «няня на годину»).
Навчання	• Потреба в практичних тренінгах із фінансової та юридичної грамотності (зокрема щодо відкриття ФОП та лобювання прав через запити), самореалізації та впевненості в собі.
Комунікація	• Розширити інформування через Telegram, Viber і Facebook та доповнити його офлайн-заходами для людей без доступу до інтернету.

«я думаю, сьогодні дуже треба юридична допомога, щоб вирізнятися, можна чи ФОП відкрити, чи не можна, як вона, нічого не пропустати...»
(учасниця фокус-групової дискусії, отримувачка гуманітарної допомоги та активістка)

Професійні гранти, як допомога жінкам-ВПО

(за результатами фокус-групової дискусії)

Зміна професії та отримання затребуваних навичок	- Грантові програми дають можливість безкоштовно опановувати нові спеціальності, які мають попит на ринку праці. - Учасниці згадують навчання за напрямками графічного та ландшафтного дизайну, швейної справи, а також отримання водійських посвідчень для роботи з технікою. - Отримання нових професійних навичок дає жінкам «шанс змінити життя» та можливість працевлаштування після втрати попередньої роботи через війну або окупацію.
Реалізація принципу «вудки, а не риби»	- Респондентки зазначають, що підтримка у вигляді навчання та розвитку професійних навичок розглядається як альтернатива короткостроковій матеріальній допомозі. - Професійний розвиток оцінюється як більш стійкий механізм забезпечення базових потреб, та є значно ефективнішим за пряму матеріальну допомогу.
Фінансова підтримка під час навчання	- Грантові програми часто покривають не лише вартість навчальних курсів, а й передбачають виплату стипендій або надання цільових коштів (наприклад, близько 7000 грн) на професійне навчання. - Така фінансова підтримка є особливо важливою для внутрішньо переміщених осіб, які нерідко мають обмежені фінансові ресурси.
Розвиток бізнес-компетенцій	- Деякі програми передбачають, що учасниці не лише відвідують вебінари, а й готують бізнес-план та проходять курси з фінансової грамотності. - Такі вимоги спрямовані на підготовку жінок до започаткування власної справи (ФОП) або самозайнятості.
Психологічна впевненість	- Отримання нової професії та можливості для самореалізації, за словами учасниць, допомагають їм відчувати себе «сильнішими та впливовішими». - Це також пов'язується з відновленням відчуття контролю над власним життям і формуванням впевненості у майбутньому

Висновки та рекомендації

Висновки та рекомендації

(за результатами фокус-групової дискусії та глибинних інтерв'ю)

Поточна реалізація гуманітарної допомоги	Гуманітарна допомога в громадах реалізується через надання продуктових та гігієнічних наборів, зимової підтримки (ковдри, термоси) та цільових ваучерів; водночас спостерігається поступовий перехід від прямої матеріальної допомоги «надання вудки» до програм підтримки, спрямованих на навчання, перекваліфікацію та психосоціальну підтримку. Рекомендується: розширити географію допомоги на віддалені громади («білі плями») та забезпечити «третій крок» підтримки — створення мережі соціального житла для тривалого проживання ВПО та постраждалих від насильства.
Взаємодія з органами місцевого самоврядування (ОМС)	Часто базується на меморандумах про співпрацю та роботу координаційних рад; водночас громадські організації стикаються з тривалими процедурами погоджень, бюрократичними бар'єрами та недостатнім врахуванням ініціатив «знизу». Рекомендується: законодавчо закріпити обов'язковість співпраці органів місцевого самоврядування з громадським сектором, а також розширити залучення міжнародних донорів як авторитетної сторони для прискорення вирішення питань на місцевому рівні.
Взаємодія з донорами, НГО та фондами	Громадські організації виступають ключовою ланкою між міжнародними донорами (UNICEF, UNFPA та іншими) та бенефіціарками, забезпечуючи оперативність і конфіденційність надання послуг. Рекомендується донорам розглянути можливість спрощення процедур звітності для малих локальних фондів, а також враховувати попередній досвід лідерок, а не лише тривалість існування організації, з метою підтримки фінансової стабільності та сталості локальних ініціатив.
Жіноче лідерство в гуманітарному секторі	Жінки є фактичним ядром гуманітарного сектору (до 99% персоналу), виконуючи ролі від волонтерок до керівниць мобільних бригад та центрів. Рекомендується: підсилювати експертну роль жінок шляхом ширшого залучення їх до процесів стратегічного планування, а не лише до виконання технічних завдань у межах донорських програм.

Висновки та рекомендації

(за результатами фокус-групової дискусії та глибинних інтерв'ю)

Яка ситуація з жіночим лідерством зараз	• За результатами дослідження, жінки відіграють значну роль у розвитку громад, особливо на рівні середньої управлінської ланки та у невеликих населених пунктах. • Водночас на вищих рівнях влади та у великих містах зберігається домінування чоловіків. • Учасниці дослідження зазначають, що вплив жінок у громадах часто базується на особистій ініціативі, витривалості та індивідуальних якостях, тоді як системна інституційна підтримка залишається обмеженою. • Частина респонденток також відзначає підвищене емоційне та професійне навантаження, пов'язане з поєднанням управлінських, громадських та соціальних ролей. Рекомендації • Необхідно посилювати інституційну підтримку жіночого лідерства на місцевому та регіональному рівнях. • Доцільним є розширення можливостей участі жінок у процесах прийняття рішень, зокрема у структурах місцевого самоврядування та дорадчих органах. • Слід впроваджувати програми професійного розвитку, менторства та підтримки для жінок, які займають управлінські або громадські позиції. • Важливим напрямом є розвиток механізмів підтримки, спрямованих на зменшення ризиків професійного та емоційного вигорання серед жінок-лідерок.
Ключові бар'єри для жіночого лідерства	• Серед основних бар'єрів респондентки називають подвійне навантаження (поєднання громадської діяльності з побутом і доглядом за дітьми), фінансову нестабільність, обмежені можливості організації догляду за дітьми під час роботи, а також збереження патріархальних стереотипів у політичному середовищі. Рекомендації • Для зменшення цих бар'єрів, доцільно передбачати дитячі простори при громадських хабах. • Впроваджувати професійну супервізію як інструмент профілактики емоційного виснаження лідерок.

Висновки та рекомендації

(за результатами фокус-групової дискусії та глибинних інтерв'ю)

Точки входу до жіночого лідерства	• Основною точкою входу до громадської активності для багатьох жінок стала волонтерська діяльність, що активізувалася після 2014 та 2022 років. • Іншими шляхами початку громадської участі є перехід від статусу отримувачок допомоги до активної діяльності у громадських ініціативах, а також участь у грантових освітніх програмах і активність у локальних онлайн-спільнотах (Viber, Telegram). • Освітні програми та гранти на навчання респондентки також розглядають як один із чинників, що сприяє розширенню участі жінок у громадській діяльності. Рекомендації • Доцільно посилити системне інформування про можливості участі у громадських ініціативах, зокрема через місцеві інформаційні кампанії, онлайн-платформи та комунікаційні канали громад. • Варто проводити ярмарки можливостей, інформаційні зустрічі та освітні заходи у малих громадах з метою розширення участі жінок у громадській діяльності та ознайомлення з доступними програмами підтримки і розвитку.
Шляхи вирішення та що робити, щоб посилити жіноче лідерство	• Серед пріоритетних напрямів можна виокремити розширення представництва жінок, зокрема представниць громадських організацій, у консультативно-дорадчих та управлінських структурах органів влади. • Розвивати практично орієнтовані навчальні програми з правової та фінансової грамотності для жінок, залучених до громадської та управлінської діяльності. • Одним із інструментів запобігання професійному вигоранню може бути розвиток мереж взаємної підтримки («жіночі кола») та інших форматів психосоціальної допомоги. • Формування лідерського потенціалу майбутніх поколінь може підтримуватися через впровадження освітніх програм і курсів лідерства для дівчат у школах та закладах вищої освіти. • Підвищення стабільності зайнятості та належний рівень оплати праці у гуманітарному секторі розглядаються як важливі умови збереження кадрового потенціалу.

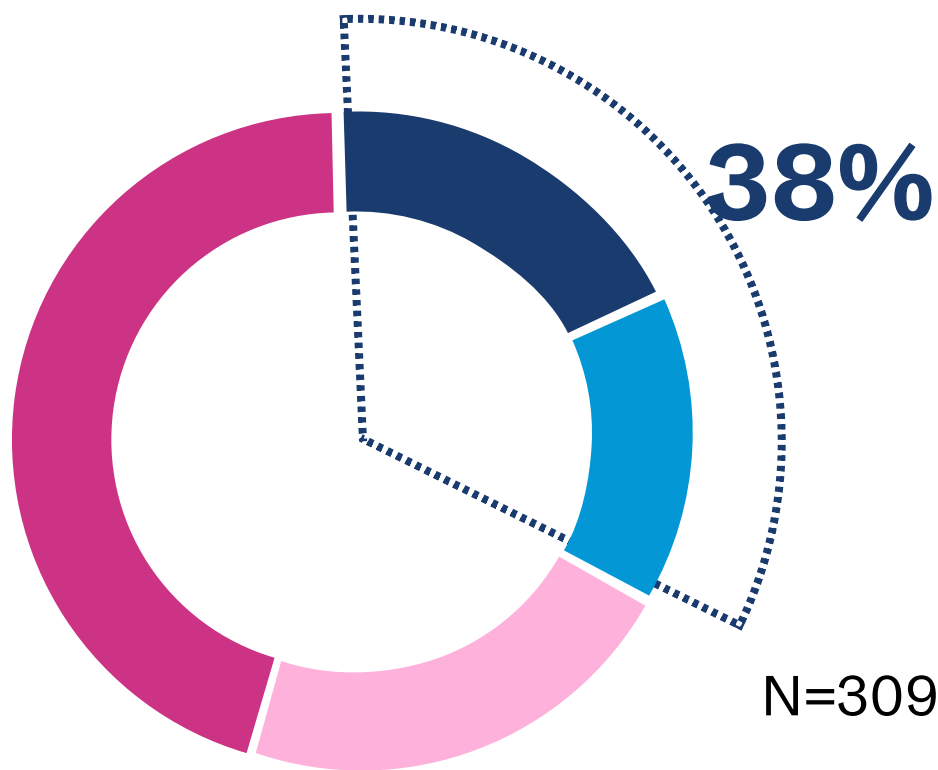

Результати кількісного етапу опитування

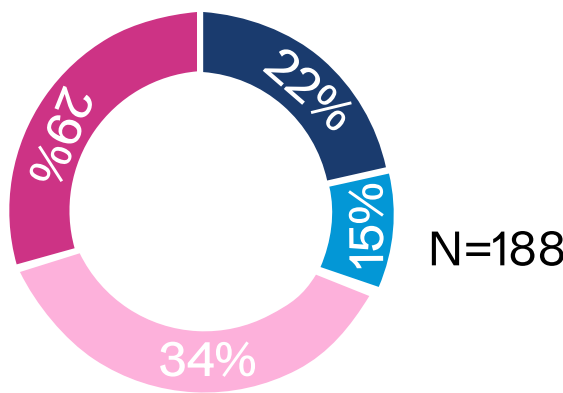
Залученість жінок до процесів кризового реагування

Залученість жінок до отримання чи надання допомоги

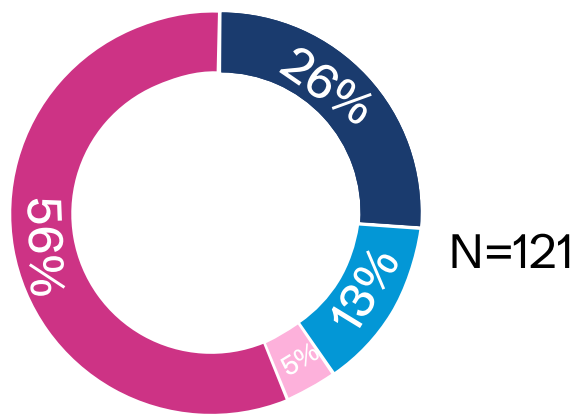
Рівень залученості до надання допомоги

Жінки, які **НАЛЕЖАТЬ** до вразливих категорій

Жінки, які **НЕ НАЛЕЖАТЬ** до вразливих категорій

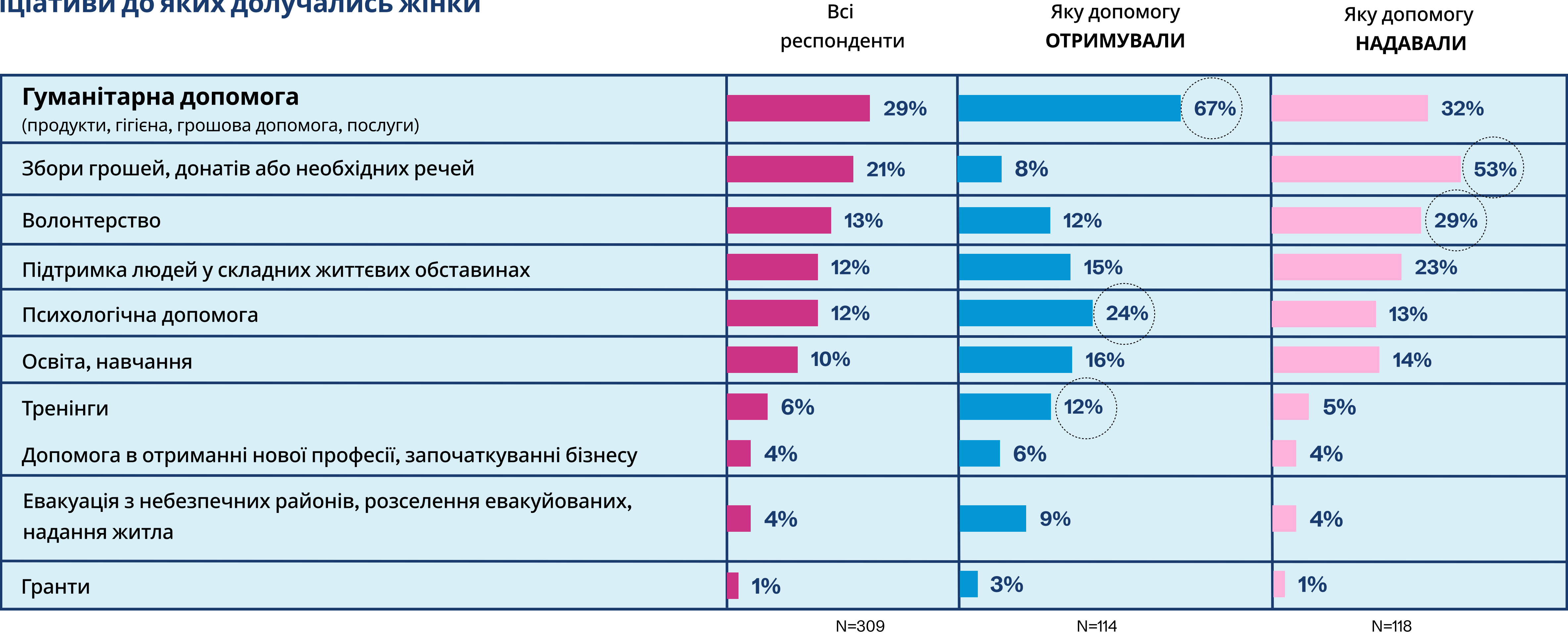

- Надавали допомогу
- І надавали і отримували
- Отримували допомогу
- Не надавали і не отримували

Загалом 38% опитаних жінок зазначили, що були залучені до надання допомоги. Водночас 62% не брали участі в наданні допомоги, при цьому 22% із них повідомили, що отримували допомогу. Серед жінок із вразливих категорій населення понад третина отримували допомогу. Разом з тим, рівень залученості до надання допомоги залишається майже однаковим для жінок з вразливих груп і загальної групи опитаних.

Залученість жінок до отримання чи надання допомоги

Ініціативи до яких долучались жінки

Запитання: До яких з перелічених ініціатив по допомозі людям під час війни чи кризи особисто ви ДОЛУЧЕНІ ЗАРАЗ АБО БУЛИ ДОЛУЧЕНІ ЧИ КОРИСТУВАЛИСЬ АБО ОТРИМУВАЛИ таку допомогу особисто протягом останнього року? Як саме ви були залучені до допомоги?

База: Вся вибірка, N=309
x / x – значуще більше / менше на рівні 95% порівняно з Тотал (Всі респонденти)

Залученість жінок до отримання чи надання допомоги

Ініціативи до яких долучались жінки

Серед жінок, які надавали допомогу, найпоширенішою формою участі були збори коштів та необхідних речей — до таких ініціатив долучалася понад половина респонденток. Також значна частина жінок зазначила участь у волонтерстві та загальній підтримці людей у складних життєвих обставинах.

Серед тих, хто отримував допомогу, переважала гуманітарна підтримка (67%), а кожна четверта жінка зазначила, що зверталася по психологічну допомогу.

Особливості залученості жінок до сфери кризового реагування

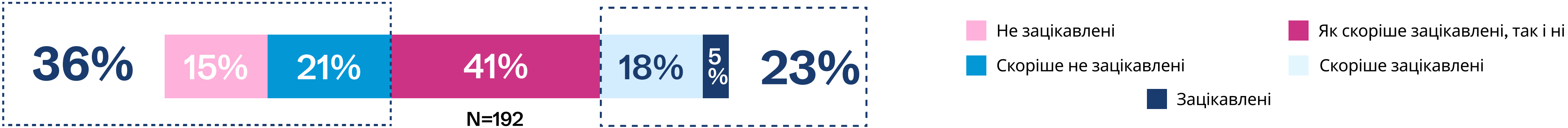
До 10% жінок міст Дніпропетровської області зазначили, що під час війни або в кризових ситуаціях займалися організацією чи координацією допомоги.

Серед жінок, які не були залучені до надання допомоги, **лише 5% декларують впевнену готовність долучитися до організації** або координації допомоги. Загальний інтерес до такої діяльності **висловили 23% респонденток**. Водночас 36% зазначили, що не зацікавлені у виконанні ролі організаторок чи координаторок, а 41% займають невизначену позицію.

Жінки, які проявили інтерес або не визначилися щодо участі, серед основних бар'єрів найчастіше називали відсутність чіткої інформації про механізми долучення: куди звертатися, які ініціативи діють у громаді та які можливості участі існують. Також серед бар'єрів зазначалися недостатність фінансування, нестача вільного часу (особливо серед жінок із дітьми) та брак необхідних знань і навичок

Особливості залученості жінок до сфери кризового реагування

Зацікавленість жінок бути організатором чи координатором допомоги
(серед тих, які ще не долучались до надання допомоги)

Бар'єри для залученості в ролі організаторів/координаторів

Не знаю як розпочати, куди звернутися	26%	Побоювання щодо власної безпеки	12%
Недостатність фінансування	23%	Пасивність органів місцевого самоврядування, складність взаємодії з ними	11%
Не вистачає інформації про такі ініціативи в моєму місті і про те, як до них долучитися	23%	Не відчуваю, що мої думки дослухаються, що зможу впливати на процеси рішення щодо важливих питань	10%
Не має вільного часу	21%	Організаційні чи бюрократичні перепони	9%
Вважаю, що мені не вистачить необхідних знань, умінь, навичок	18%	«Закритість» організацій, які надають допомогу, в які зверталась (проводяться у вузькому колі «для своїх»)	5%
Не дозволяє здоров'я	17%	Недостатня підтримка з боку сім'ї / близького оточення	3%
Страх бути «не почутою»	13%		

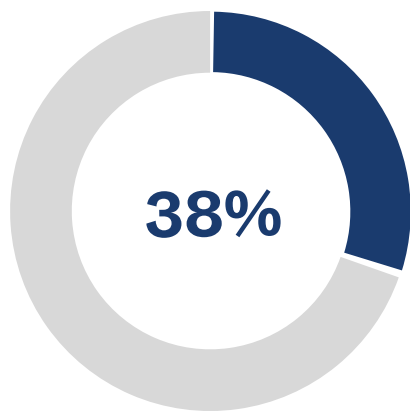
N=122

Запитання: Як саме були залучені до допомоги?
Наскільки особисто зацікавлені стати організаторкою, координаторкою допомоги людям під час війни чи кризи?
Які перепони, бар'єри не дозволили вам поки що долучитися до організації та координації допомоги?

База:
Вся вибірка, N=309

Особливості досвіду жінок, які вже були залучені до допомоги

Приймали участь в наданні допомоги

Можливості для реалізації в сфері допомоги

	Приймали участь	Організаторки допомоги
Вільно висловлювати власну позицію	49%	37%
Отримувати зворотній зв'язок на свої пропозиції та ініціативи	28%	40%
Обговорювати варіанти рішень і їх альтернативи	27%	45%
Ініціювати пропозиції чи зміни	18%	39%
У мене є право голосу під час ухвалення рішень	11%	31%
Впливати на кінцеві рішення, кінцевий результат	9%	27%
Я маю вирішальне слово під час ухвалення рішень	6%	8%
Інше	7% N=117	4% N=19*

Серед жінок, які мають досвід участі у наданні допомоги, майже половина зазначили, що мали можливість вільно висловлювати власну позицію в межах залучення. Понад чверть респонденток повідомили про наявність механізмів зворотного зв'язку щодо своїх пропозицій та ініціатив, а також про участь в обговоренні варіантів рішень і можливих альтернатив

Водночас жінки, які виступали в ролі організаторок допомоги, значно частіше зазначали, що мали можливість ініціювати пропозиції та зміни, брати участь у голосуванні під час ухвалення рішень і впливати на їх кінцевий зміст та результати

Запитання: Як би ви описали можливості, які ви особисто маєте, в своїй роботі по наданню допомоги людям під час війни чи кризи?
На якому рівні організації була допомога, від яких з перелічених нижче типів організацій?

База:
Вибірка – жінки, які були долучені до надання допомоги, N=117
х / х – значуще більше / менше на рівні 95% порівняно з Тотал (Всі респонденти)

Особливості досвіду жінок, які вже були залучені до допомоги

Рівень організації допомоги, до якої долучались

Приватні особи, не від фондів чи організацій	43%
Місцеві громадські організації (міста/громади), благодійні фонди, волонтери	34%
Міжнародні фонди, організації, донори	20%
Всеукраїнські фонди, організації, донори	15%
Місцева влада (міста/громади)	14% N=117

Значна частина допомоги, до якої долучалися жінки, здійснювалася в межах приватних ініціатив (43%) або ініціатив місцевих громад, громадських організацій, благодійних фондів та волонтерів (34%). На третьому місці за рівнем залученості — допомога в межах міжнародних фондів, донорів чи організацій (до 20%). Найнижчий рівень залученості зафіксовано щодо допомоги від всеукраїнських організацій і фондів (15%) та органів місцевої влади (14%)

ВИСНОВКИ

(за результатами кількісного онлайн-опитування)

- **Загальна залученість жінок до процесів кризового реагування досить висока** – майже дві жінки з трьох долучались або до надання допомоги (38%) або отримували допомогу особисто (37%).
- Жінки, які отримували допомогу, частіше переходять до ролі тих, хто долучається до її надання. До 15% респонденток мали досвід як отримання, так і надання допомоги.
- До 10% жінок брали участь в організації або координації гуманітарної допомоги, що свідчить про обмежену представленість жінок у координаційних та управлінських ролях.
- Серед жінок, які не брали участі у наданні допомоги (40%), рівень зацікавленості у виконанні організаційних або координаційних функцій є відносно невисокою: 5% висловлюють чітку зацікавленість, 18% скоріше зацікавлені, тоді як 41% займають невизначену позицію.
- Основними бар'єрами для жінок, які не брали участь в наданні допомоги, але зацікавлені стати організаторками або координаторками допомоги, є відсутність чіткої інформації про можливості і способи долучення до ініціатив, недостатнє фінансування, нестача вільного часу, а також брак необхідних знань і навичок.

Жінки, які отримували допомогу:

- Переважна більшість отримували гуманітарну підтримку (67%).
- Кожна четверта отримувала психологічну підтримку.
- Більшість жінок, які отримували допомогу, належать до вразливих категорій.

Висновки

(за результатами кількісного онлайн-опитування)

Жінки, які були залучені до надання допомоги:

- Найчастіше приймають участь в зборах коштів або необхідних речей (53%), гуманітарній підтримці (32%), волонтерстві (29%) та підтримці людей в складних життєвих обставинах (23%). У більшості випадків участь відбувається через приватні ініціативи (43%) або діяльність на рівні місцевих громад (34%).
- Більша частина респонденток зазначає наявність можливостей для участі в обговоренні та прийнятті рішень:
 - **49%** мають можливість вільно висловлювати власну позицію,
 - **28%** отримують зворотний зв'язок щодо своїх ініціатив,
 - **27%** беруть участь в обговоренні можливих варіантів рішень

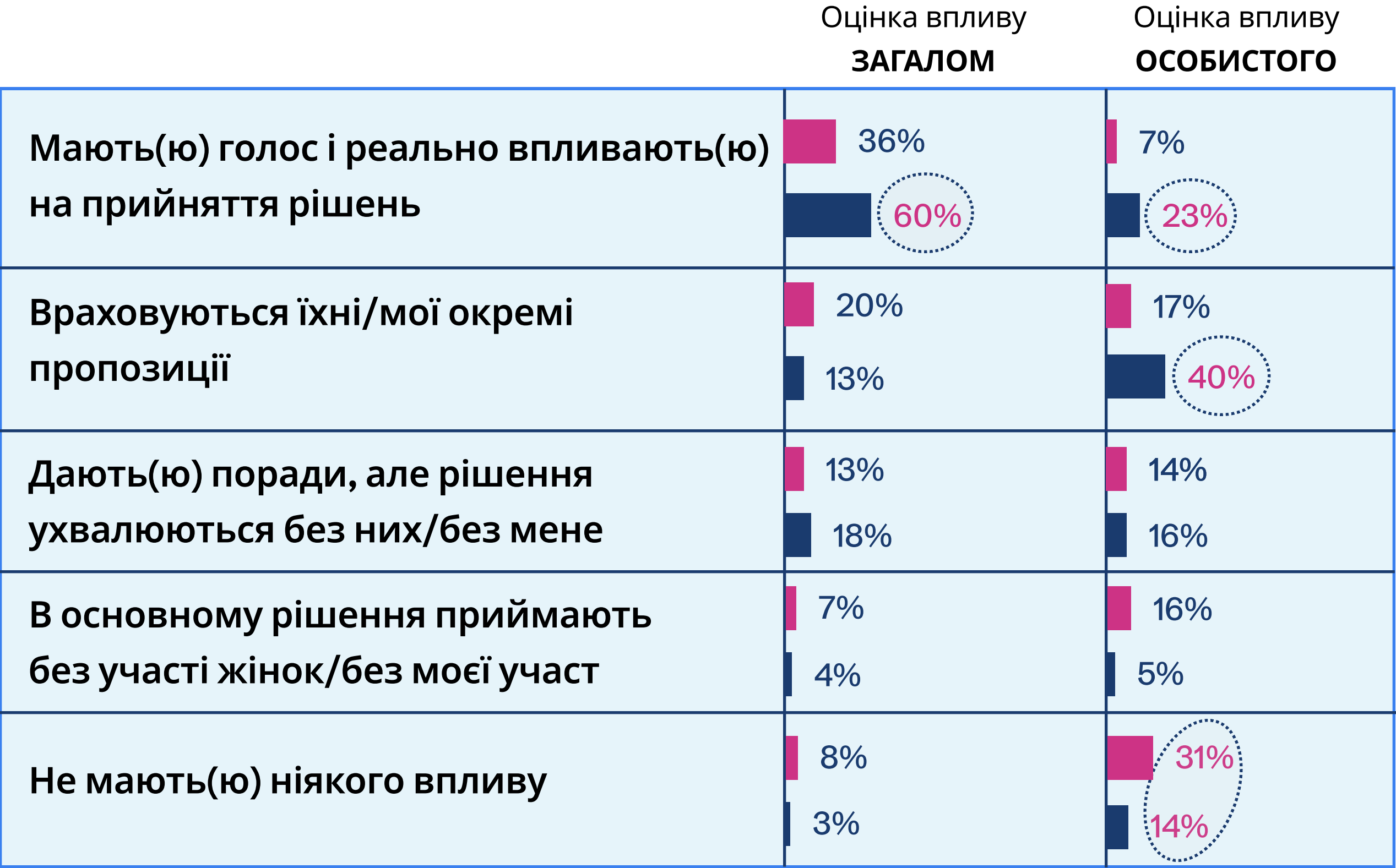
Жінки, які приймали участь в організації або координації допомоги, частіше залучені до більш складних напрямів діяльності, що потребують додаткових компетенцій, зокрема освітніх програм, психологічної підтримки, професійного навчання та ініціатив з розвитку підприємництва. Також вони мають більше можливостей для ініціювання пропозицій та змін, права голосу під час ухвалення рішень та впливати на прийняття рішень

Оцінка впливу жінок на прийняття рішень в сфері гуманітарного реагування

Оцінка впливу жінок на прийняття рішень в сфері гуманітарного реагування

Оцінка впливу жінок та механізму впливу на прийняття рішень ЩОДО ДОПОМОГИ

Оцінка впливу жінок на прийняття рішень

Респондентки з досвідом участі в організації або координації допомоги демонструють вищий рівень суб'єктивної оцінки впливу жінок на процеси ухвалення рішень у сфері гуманітарного реагування. Порівняно з жінками без такого досвіду, вони частіше вважають, що мають реальні можливості впливати на рішення та що їхні пропозиції враховуються. Це свідчить про зв'язок між рівнем залученості та сприйняттям власної спроможності впливати.

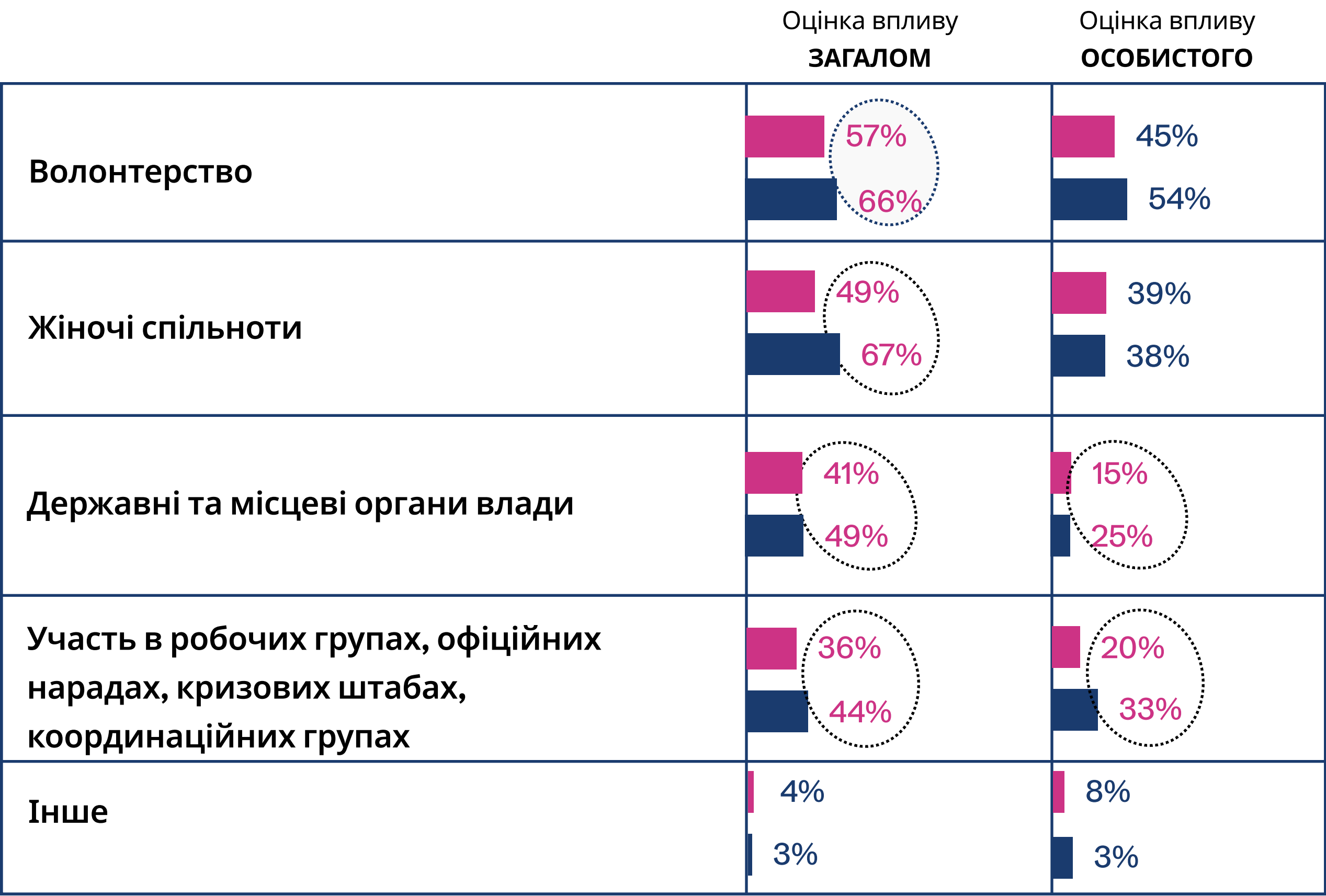
- Всі жінки N=32
- Жінки - організаторки/координаторки N=32

Запитання: Наскільки жінки загалом у вашій громаді впливають на рішення щодо допомоги людям під час війни чи кризи? Наскільки ви особисто можете впливати на рішення у вашій громаді щодо допомоги людям під час війни чи кризи? Через які механізми жінки можуть впливати на рішення у вашій громаді щодо допомоги людям під час війни чи кризи? через які механізми особисто ви можете впливати на рішення у вашій громаді щодо допомоги людям під час війни чи кризи?

х / х - значуще більше / менше на рівні 95% порівняно з Тотал (Всі респонденти)

Оцінка впливу жінок та механізму впливу на прийняття рішень щодо ДОПОМОГИ

Через які механізми жінки можуть впливати на прийняття рішень

Більшість жінок вважають, що найбільший вплив на процеси гуманітарного реагування вони можуть здійснювати через волонтерську діяльність. Вагому роль, на їхню думку, також відіграють жіночі спільноти як інструмент колективного впливу. Роль державних органів влади визнається, проте оцінюється як менш ефективний механізм впливу.

Водночас жінки з досвідом організації або координації допомоги демонструють інше сприйняття механізмів впливу. Для них вплив жіночих спільнот є співставним із впливом через волонтерство. Крім того, вони частіше зазначають реальні можливості особистого впливу через державні та місцеві органи влади, а також через участь у робочих групах і офіційних нарадах.

Таким чином, рівень практичного досвіду безпосередньо корелює зі сприйняттям доступних механізмів впливу: чим вищий рівень залученості, тим ширшим є бачення інструментів впливу та власної ролі в процесах ухвалення рішень

Запитання: Наскільки жінки загалом у вашій громаді впливають на рішення щодо допомоги людям під час війни чи кризи? Наскільки ви особисто можете впливати на рішення у вашій громаді щодо допомоги людям під час війни чи кризи? Через які механізми жінки можуть впливати на рішення у вашій громаді щодо допомоги людям під час війни чи кризи? через які механізми особисто ви можете впливати на рішення у вашій громаді щодо допомоги людям під час війни чи кризи?

х / х – значуще більше / менше на рівні 95% порівняно з Тотал (Всі респонденти)

Оцінка бар'єрів для жінок в сфері гуманітарного реагування

Всі жінки в цілому	Оцінка бар'єрів		Жінки організаторки/ координатори	Оцінка бар'єрів	
	ЗАГАЛОМ	ОСОБИСТИХ		ЗАГАЛОМ	ОСОБИСТИХ
Не вистачає інформації про такі ініціативи в моєму місті і про те, як до них долучитися	27%	19%		26%	12%
Не має вільного часу	26%	24%		27%	32%
Недостатність фінансування	24%	19%		22%	33%
Не вистає необхідних знань, умінь, навичок	21%	15%		24%	13%
Не знаю як розпочати, куди звернутися	21%	16%		16%	10%
Пасивність органів місцевого самоврядування, складність взаємодії з ними	19%	11%		21%	18%
Страх бути «не почутою»	17%	10%		11%	2%
Організаційні чи бюрократичні перепони	17%	5%		8%	6%
Побоювання щодо власної безпеки	15%	10%		24%	12%
«Закритість» організацій, які надають допомогу	14%	11%		18%	22%
Думки жінок не дослухаються, вони не могу впливати на процеси рішення щодо важливих питань	13%	7%		17%	14%
Не дозволяє здоров'я	13%	13%		14%	12%
Недостатня підтримка з боку сім'ї / близького оточення	11%	3%		15%	7%
Не мають бажання брати відповідальність у прийнятті рішень	8%	5%		2%	0%

Запитання: Що найбільше заважає жінкам брати участь у прийнятті рішень у вашій громаді щодо допомоги людям під час війни чи кризи?
Що особисто вам найбільше заважає брати участь у прийнятті рішень у вашій громаді щодо допомоги людям під час війни чи кризи?

Оцінка бар'єрів для жінок в сфері гуманітарного реагування

Серед ключових бар'єрів участі жінки насамперед називають інформаційний дефіцит: відсутність зрозумілої інформації про діючі ініціативи, способи долучення та механізми, недостатність необхідних знань і навичок та відсутність чіткої інформації про те, куди звертатися для участі у процесах прийняття рішень у сфері гуманітарного реагування.

На рівні особистих бар'єрів найчастіше фігурує саме дефіцит часу — особливо актуальний для жінок із сімейними обов'язками — а також нестача ресурсів для активної участі.

Жінки, які мають досвід організації або координації допомоги, окрім браку часу та ресурсів, додатково вказують на інституційні перешкоди — «закритість» окремих організацій, пасивність органів місцевого самоврядування та складність взаємодії з ними.

Серед загальних бар'єрів також називаються побоювання за власну безпеку та недостатній рівень необхідних знань і компетенцій.

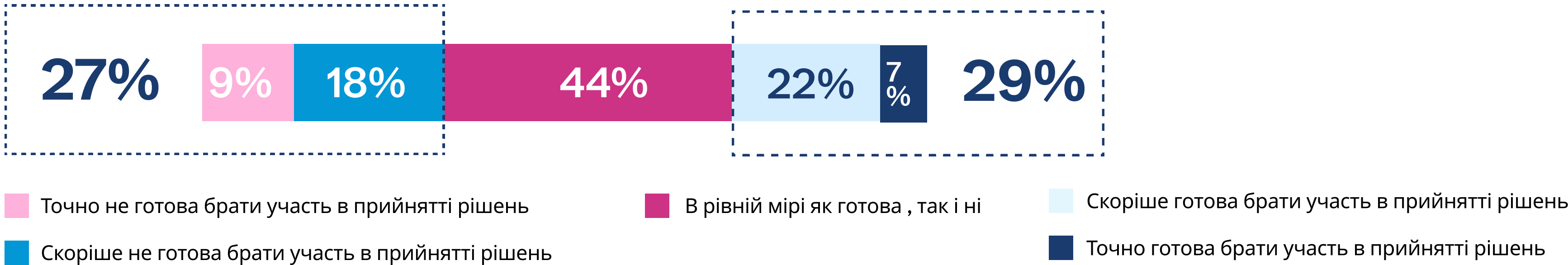
Мотивація та готовність брати участь у прийнятті рішень

Що може мотивувати взяти активнішу роль в сфері гуманітарного реагування

Мотивація та готовність брати участь у прийнятті рішень

Готовність брати участь в прийнятті рішень в сферу гуманітарного реагування

Результати опитування свідчать про помірний рівень готовності жінок долучатися до процесів прийняття рішень у сфері гуманітарного реагування. Зокрема, 7% респонденток впевнено заявили про готовність брати участь у прийнятті рішень, ще 22% зазначили, що скоріше готові долучитися. Таким чином, сукупна частка жінок, які демонструють готовність до участі, становить 29%. Водночас 27% опитаних повідомили про неготовність брати участь у таких процесах, з яких 9% впевнено зазначили про свою неготовність, а 18% скоріше не готові долучатися.

Найбільшою є частка жінок, які не визначилися зі своєю позицією — 44% респонденток висловили невпевненість щодо готовності брати участь у прийнятті рішень у сфері гуманітарного реагування.

Разом з тим, серед жінок, які вже мають досвід організації або координації гуманітарної допомоги, рівень готовності до участі у процесах прийняття рішень є значно вищим: 51% з них висловлюють готовність долучатися до таких процесів. Дані показують про наявність значного потенціалу для розширення участі жінок у процесах прийняття рішень. Водночас висока частка невизначеності серед респонденток може вказувати на потребу у додаткових можливостях для розвитку лідерських навичок, доступу до інформації та створення умов для більш активної участі жінок у гуманітарному реагуванні.

Висновки (за результатами кількісного онлайн-опитування)

→ Більшість респонденток вважають, що жінки мають вплив на рішення в гуманітарній сфері:

- 36% говорять про реальний вплив
- 20% — про врахування окремих пропозицій
- 8% вказують на відсутність впливу

→ Серед жінок із досвідом організації/координації допомоги оцінки вищі: до 60% зазначають наявність голосу та реального впливу.

→ Оцінка власного впливу нижча:

- майже третина вказує «не маю впливу» і до 16% — «рішення приймаються без моєї участі»;
- це пов'язано насамперед із відсутністю залучення до надання допомоги (62%), ніж з якимись конкретними бар'єрами для доступу жінок до прийняття рішень.

→ Серед жінок із досвідом організації або координації допомоги майже дві третини зазначають наявність впливу:

- 23% — мають голос і реальний вплив
- 40% — їхні пропозиції враховуються
- лише 14% не відчують жодного впливу

Висновки (за результатами кількісного онлайн-опитування)

→ Основними бар’єрами для більшої залученості жінок до прийняття рішень у сфері гуманітарного реагування, які насамперед називають респондентки є:

- 1 . особисті (69%) — брак часу (26%), знань/навичок (21%), інформації про «перший крок» (21%)
- 2 . організаційні (44%) — нестача інформації про ініціативи та способи долучення (27%)
- 3 . інституційні (43%) — фінансування (24%) і складність взаємодії з ОМС (19%)

→ Ключовим обмеженням для ширшої участі жінок у прийнятті рішень є низька готовність/зацікавленість долучатися:

- 7% точно готові брати більшу участь і 22% — скоріше готові (разом менше третини)
- Водночас 44% займають невизначену позицію, що свідчить про потенціал для розширення залучення до прийняття рішень в гуманітарній сфері

→ На думку учасниць, підвищенню залученості може сприяти наявність чіткого плану дій та інструкцій, а також фінансові стимули. Для жінок із досвідом організації або координації допомоги також вагомими є безпекові чинники та відсутність ризиків для себе і родини

Необхідні зміни для збільшення впливу жінок у сфері гуманітарного реагування

Необхідні зміни для збільшення впливу жінок у сфері гуманітарного реагування

Які зміни необхідні

Більше інформації про можливості бути залученими до прийняття рішень.	36%
Більше інформації стосовно вже існуючих програм допомоги людям під час війни у вашій громаді.	31%
Збільшення фінансування, грошової винагороди для тих, хто залучений до прийняття рішень.	29%
Більше варіантів, можливостей для залучення.	27%
Покрокова інструкція можливого впливу – де, як саме, коли.	27%
Юридичний захист, який даватиме впевненість, що відстоювання своєї думки не матиме негативних наслідків.	23%
Тренінги, курси, додаткове навчання для підвищення якості знань з потрібних напрямків діяльності щодо допомоги людям.	22%
Групи підтримки жінок та взаємодопомоги – залишити дитину, щоб мати можливість брати більшу участь.	22%

За результатами опитування, для посилення впливу жінок передусім необхідно покращити інформування та комунікацію про можливості участі. Зокрема, важливо забезпечити чітку інформацію про те, куди жінки можуть долучитися, які існують варіанти участі та які програми вже діють у сфері гуманітарного реагування. Також важливим чинником є фінансові стимули для жінок, які залучені або планують долучатися до процесів прийняття рішень, що може сприяти їх більш активній участі в гуманітарних ініціативах

Необхідні зміни для збільшення впливу жінок у сфері гуманітарного реагування

Хто має надати допомогу жінкам для збільшення їх впливу на вирішення гуманітарних питань

Місцева влада, органи місцевого самоврядування	52%
Жіночі групи, спільноти	32%
Громадські організації	31%
Міжнародні фонди, донори	30%
Регіональні, обласні органи влади	23%
Центральні загальнодержавні органи влади	22%

Для збільшення можливостей впливу на рішення в сфері гуманітарного реагування жінки очікують допомогу в першу чергу з боку місцевих органів влади та самоврядування

Другими в списку ідуть жіночі групи або спільноти, громадські організації, міжнародні фонди та донори

Найменші очікування щодо допомоги для збільшення впливу жінок від регіональних та центральних органів влади

Необхідні зміни для збільшення впливу жінок у сфері гуманітарного реагування

(за результатами кількісного онлайн-опитування)

Якої допомоги потребують жінки

Більше можливостей для взаємодії, комунікації обміну досвідом з громадськими організаціями, волонтерами, які вже успішно працюють.	37%
Правової, юридичної – покращення обізнаності про права, обов’язки та можливості впливати на прийняття рішень.	34%
Безпечний простір, де можна залишити дітей, щоб мати можливість реалізовуватись в прийнятті рішень.	32%
Збільшення грошової винагороди за участь у прийнятті рішень.	31%
Технічна підтримка – необхідне обладнання для роботи (наприклад, ноутбуки, доступ до інтернету, забезпечення автономності роботи).	31%
Освітньої – курси, тренінги, навчання для жінок-лідерок для здобуття практичних навичок.	28%
Менторство, можливість отримати пораду від досвідчених людей, які вже мають великий досвід в цій сфері.	21%
Показати історії успіху – реальні історії реалізації жіночого лідерства та впливу на прийняття рішень для більшої вмотивованості.	19%

За відповідями учасниць опитування, для посилення участі у прийнятті рішень найбільш потрібні:

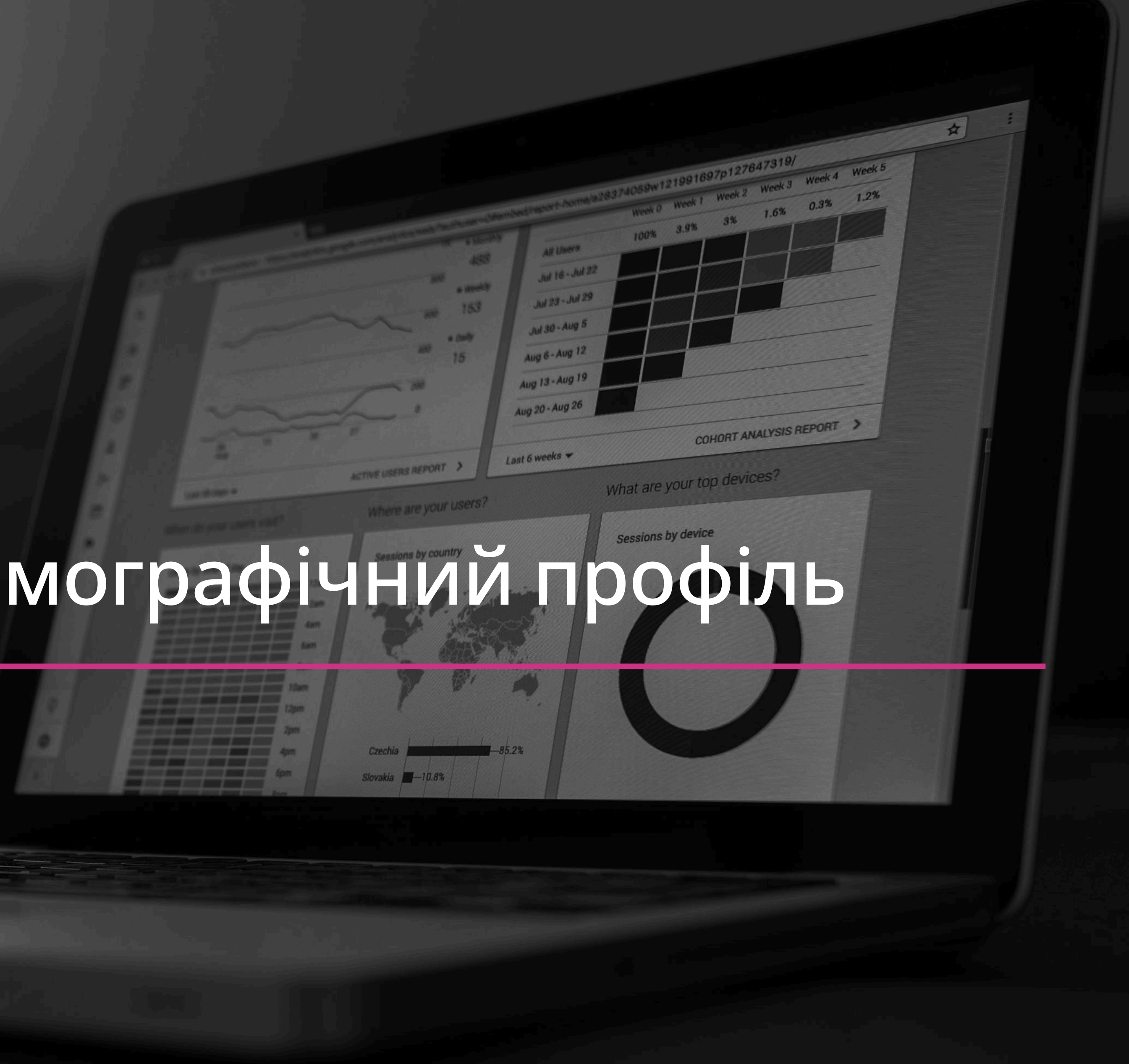
- **розширення комунікації та взаємодії:** обмін досвідом із громадськими організаціями й волонтерами, які мають практичні кейси та напрацьовані рішення;
- **посилення правової та юридичної обізнаності** щодо можливостей механізмів впливу на рішення (процедури, інструменти участі, права та обов’язки);
- **доступ до безпечного простору для дітей** (догляд/простір при хабах), щоб вивільнити час для реалізації в прийнятті рішень;
- **справедлива фінансова компенсація/стимули** для жінок, залучених до дорадчих і робочих форматів (час, витрати, транспорт, догляд за дітьми);
- **технічна та освітня підтримка:** доступ до техніки/інтернету, базові цифрові навички та практичні навчальні модулі для забезпечення роботи і покращення своїх навичок та вмінь;
- **спрощення процедур і супровід** (менше довідок, зрозумілі інструкції, допомога з заявками/зверненнями, працюючі канали зв’язку);
- **зручні формати участі** (онлайн/офлайн, короткі сесії, гнучкий графік з урахуванням тривоги та відключень)

Запитання: Якої допомоги жінки найбільше потребують, щоб підсилити їх участь у прийнятті рішень щодо допомоги людям під час війни чи кризи?

Висновки (за результатами кількісного онлайн-опитування)

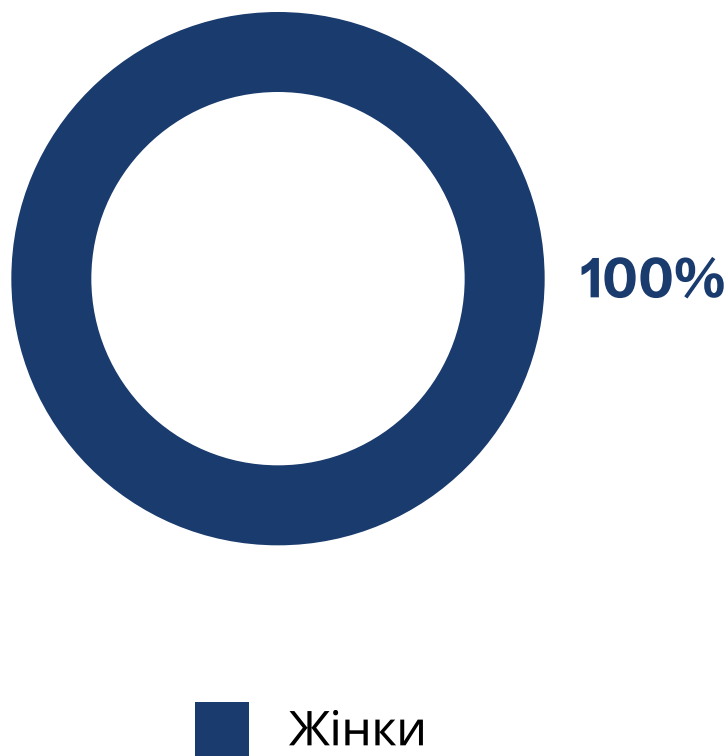
- Зміни, необхідні для збільшення впливу жінок, в першу чергу стосуються інформування та комунікації:
- як жінки можуть бути залучені до прийняття рішень;
 - до яких програм вони можуть долучитися;
 - які є варіанти та можливості залучення;
 - чіткі й зрозумілі кроки для залученості
- Другим важливим аспектом є фінансування — зокрема грошова винагорода/компенсація для тих, хто залучений до процесів прийняття рішень.
- Створення додаткового вільного часу - через розвиток інфраструктури та рішень для підтримки догляду за дітьми при хабах (формат «няня на годину»).
- Освітня та навчальна підтримка: тренінги для підвищення компетенцій і практичних знань, необхідних для більшої залученості жінок до прийняття рішень у гуманітарній сфері.
- Гнучкі та безпечні формати участі: короткі зустрічі, дублювання онлайн/офлайн, можливість долучатися асинхронно (чат/форми), з урахуванням тривоги і відключень.
- Супровід і навігація по процедурах: “єдине вікно”/координаторка, шаблони заяв і звернень, покрокові інструкції, щоб зменшити бюрократичне навантаження.
- Покращення каналів зворотного зв’язку: альтернативи “гарячим лініям” (чат-бот, Telegram/Viber-лінія, запис на прийом), чіткі строки відповіді та відповідальні.
- Менторство і мережування: регулярні зустрічі/клуби обміну досвідом з жінками, які вже мають практику участі в дорадчих органах, бюджетних процесах, гуманітарній координації.
- Основні очікування щодо джерел підтримки пов’язані з органами місцевого самоврядування (кожна друга жінка відзначає саме цей варіант). Друге місце в рейтингу займають громадські організації та міжнародні фонди/донори, а також жіночі групи й спільноти. Найменше очікувань пов’язують з органами регіональної та центральної влади — їх згадують найрідше (трохи більше, ніж кожна п’ята жінка).

Соціально-демографічний профіль

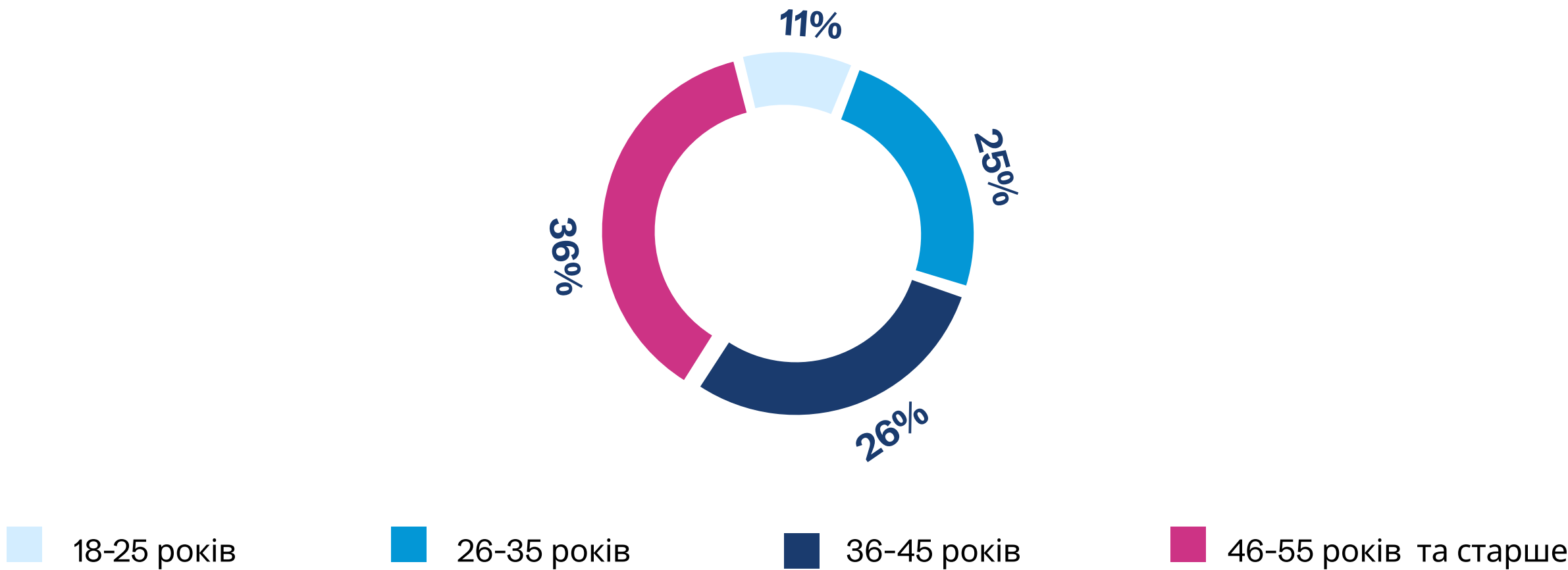

Соціально-демографічний профіль

Стать

Діти

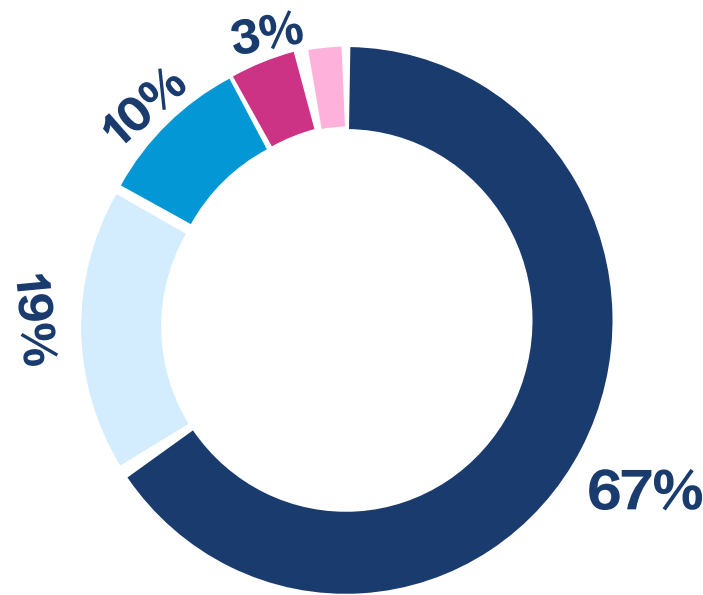

Належність до вразливої категорії

Внутрішньо переміщені особи (ВПО)	19%
Мати малолітніх дітей (0-6 років)	13%
Маю рівень доходу менше прожиткового мінімуму	10%
Одинокa мати	10%
Особи, які втратили роботу або бізнес внаслідок військових дій	9%
Особa з інвалідністю	8%
Член сім'ї / опікун особи з інвалідністю	6%
Особи, які втратили житло внаслідок військових дій	5%
Багатодітні батьки	4%
Особa старша за 60 років	4%
Ветеранка	1%
ЛГБТ-квір жінки	1%
Інша категорія	1%
Не відношусь до жодної	39%

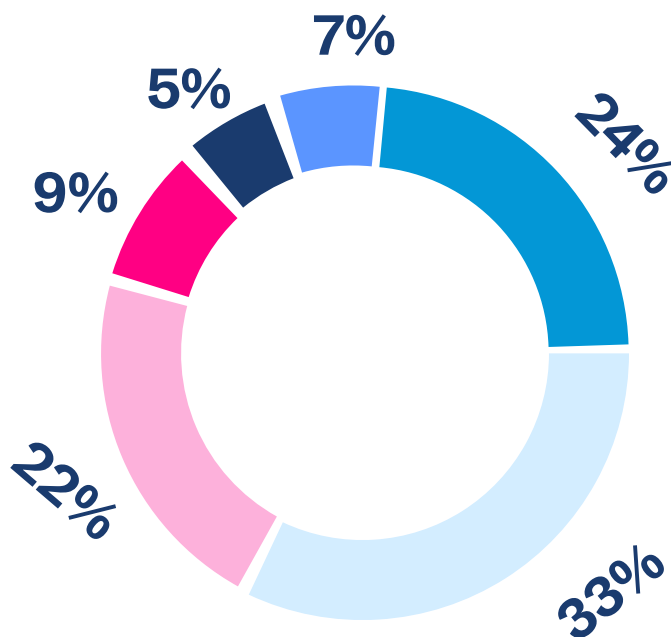
Соціально-демографічний профіль

Сімейний стан

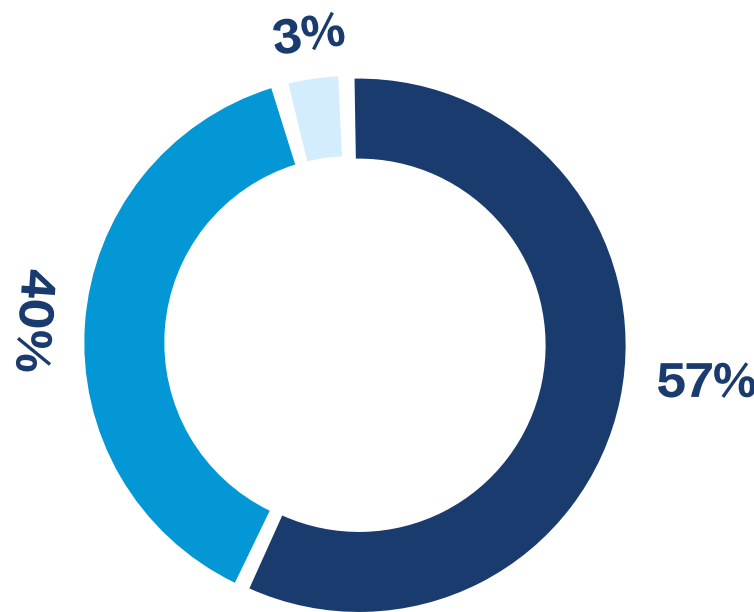
Заміжня / живемо разом Незаміжня Розлучена Вдова Відмова

Розмір домогосподарства

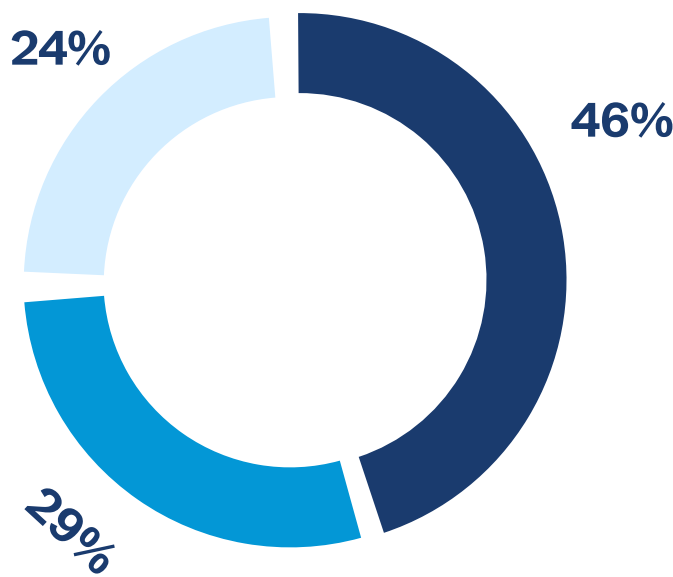
1 2 3 4 5 та більше Заміжня / живемо разом

Діти

Відмова Ні, не має дітей до 16 років Так, є діти до 16 років

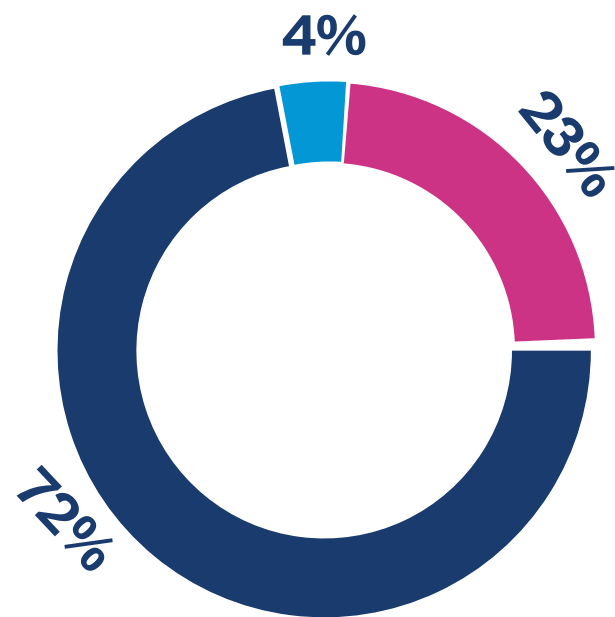
Тип населеного пункту

Міста 50+ тисяч (Кам'янське, Нікополь, Павлоград, Самар) Кривий Ріг (500 000+) Дніпро

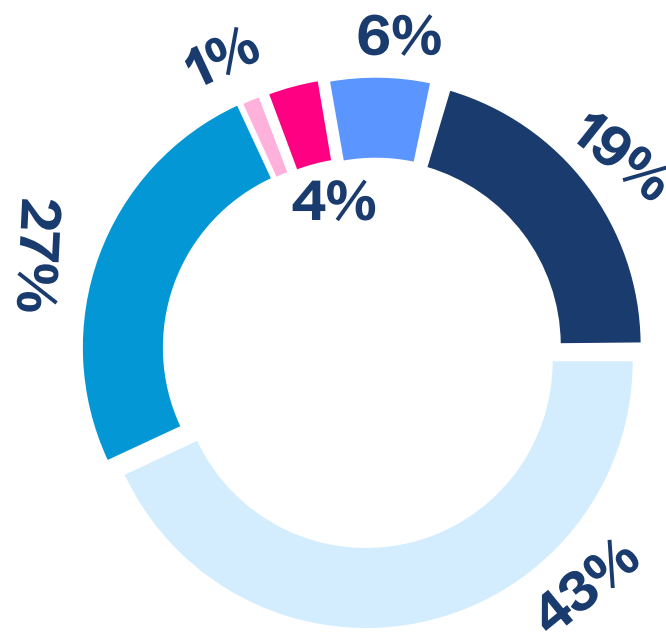
Соціально-демографічний профіль

Освіта

■ Вища ■ Середня ■ Середня спеціальна, неповна вища

Рівень доходів родини

■ Середній ■ Високий ■ Низький
■ Середній + ■ Важко сказати/ відмова ■ Нижче середнього

Робота

Спеціаліст, службовець - без персоналу в підпорядкуванні	34%
Кваліфікований робітник / обслуговуючий персонал / мобільний	13%
Керівник середньої та вищої ланки, який працює за наймом	7%
Працівник, обов'язки якого не вимагають спеціальної підготовки	5%
Приватний підприємець / працюю на себе	4%
Інший варіант	1%
Відмова від відповіді	3%
Не працюють	30%

В пошуках роботи/
Ведуть домашнє господарство/ В декретній відпустці 21%

Навчаються 2%

На пенсії 7%

Участь жінок у прийнятті рішень щодо гуманітарної допомоги та реагування на кризи

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ!